

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.303.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „NAŠ DOM“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška c. 5.
Telefon 2113

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Kriza in bodočnost Zveze narodov.

V dobi svetovnih kriz se nahaja v krizi tudi Zveza narodov, ki ima svoj sedež v Ženevi. To je najvišja in najobsežnejša mednarodna in meddržavna ustanova za rešitev sporov med državami in ohranitev miru med narodi. V to svrhu je bila ustanovljena koncem svetovne vojne, da ne bi nikdar več zadela tako strašna nesreča narode in države, kakor je bila svetovna vojna. Čim dalje pa se pomikamo od konca te vojne, tembolj se v nekaterih državah mladi rod, ki ni doživel grozote svetovne vojne, odmika od mirovne ideje. To dejstvo je ugotovil vodja angleškega zastopstva pri Zvezi narodov lord Robert Cecil v svojem govoru na seji sveta Zveze pretekli četrtek. Razpravljajoč o razlogih uspehov in neuspehov Zveze narodov je rekel med drugim: »Ako je v zadnjih letih padla naklonjenost do miru, je to delno posledica dejstva, da nova generacija (mlajši rod) svetovne vojne ni doživela.«

Padanje naklonjenosti do miru.

Lord Robert Cecil je imel, ko je izrazil to pomenljivo sodbo, pred očmi tiste dežele, v katerih se mladina vzgaja v duhu fašizma, v duhu narodne zagrizenosti, pohlepnosti in osvajalnosti. Da tak duh ogroža svetovni mir, je jasno. Zato je popolnoma pravilno, da se je zastopnik Anglije, kjer fašizma ni, narahlo dotaknil tega važnega pojavi. Škoda, da ni bolj opazno namignil na države, kjer dorašča takšen rod. Morda pa je menil, da to ni treba, ker ves svet zna, v kakšnem duhu se vzgaja mladina v Italiji in kakšen duh je začel prevladovati med mladino v Nemčiji. Hitlerjevci vzgajajo nemško mladino obojega spola v duhu one pretirane in zagrizene narodnostne ideje, ki se niti najmanj ne ozira na načela krščanske morale, krščanske pravičnosti in ljubezni. Tudi nemški Stahlhelm (Jeklena čelada) je prožet z duhom nemškega nacionalizma in pruske osvajalnosti. Vse to pa sedanjemu nemški vladi ne zadostuje, marveč ona hoče vpeljati državno vzgojo mladine v duhu nemškega militarizma.

Nekatere vlade podpirajo ta stremiljenja.

Hiranje mirovne misli med mlajšim rodом po nekaterih državah še ne bi naravnost in neposredno ogrožalo obstoja in uspešnega dela Zveze naro-

dov, ako ne bi nekatere vlade prevzele idej, ki je z njimi prešinjena mladina, kot osnovo za svoje politične načrte. Tako ravna Papen-Schleicherjeva vlada v Nemčiji. Da bi vzela Hitlerjevi ladji veter iz jader, je sama zavožila čolnič nemške državne politike v valove nemškega nacionalizma in pruskega militarizma. Njena zahteva o enakopravnosti Nemčije v oboroženosti z drugimi državami je kakor blisk razsvetlila težnje in nakane sedanje nemške politike. Ta zahteva je zastripila odnose med Francijo in Nemčijo ter med obema državama ustvarila položaj, kakor ga ni bilo več od zasedbe Porurja. In ravno iz razmerja med Francijo in Nemčijo prihaja, kakor je rekel v omenjenem govoru lord Robert Cecil, 75 odstotkov vseh mednarodnih potežkoč v Evropi in na svetu.

Mednarodno sodelovanje po načelih Zveze narodov.

Nesoglasja med tema državama in vobče med državami v Evropi in v drugih delih sveta bi ponehala, ako bi se države držale načel Zveze narodov. Na praznik sv. Mihaela je v Ženevi pred lordom Robert Cecil govoril vodja francoskega zastopstva ministrski predsednik Herriot. Naša naloga je, tako je med drugim poudarjal, da pozabimo vse, kar je v zvezi s strahovito preteklostjo, ter da spremenimo in izpopolnimo trajne ustanove. Nauk Francije je: pogodba, samo pogodba, za nas je pogodba zakon. S tem je francoski ministrski predsednik odbil zahtevo nemških in drugih revizionistov, to je tistih, ki zahtevajo revizijo (preuredbo) verzajske in drugih mirovnih pogodb. Ko je tako ustanovil predpogoj za delovanje Zveze narodov, je jasno izpovedal velike težkoče, s katerimi se ima boriti Zveza in ki naraščajo od leta do leta.

Težkoče in bodočnost Zveze narodov.

Te potežkoče so posledica naraščajočega področja Zveze narodov, ki obsega zelo prostran del omikanega sveta. Minili so časi, ko so o političnih vprašanjih razpravljale samo nekatere evropske države in krojile usodo vsemu svetu. Minili so tudi časi, ko so bila življenjska vprašanja držav samo političnega značaja. Danes stopajo v ospredje gospodarska vprašanja in Zveza narodov mora razsojati tudi o njih. Francija bo v zvezi z drugimi članicami delovala za cilje Zveze narodov, za ojačenje miru, ter se ne bo pridružila

črnogledi gonji proti tej velevažni mednarodni ženevski ustanovi. Pri tem sodelovanju jo bodo vodile te-le temeljne misli: 1. Ukinitev tajne diplomacije in njenega delovanja; 2. ukinitev starega načina zveznih pogodb in uveljavljanje sodelovanja vseh držav pri Zvezi na osnovi enakosti vseh; 3. zgraditev razsodišnega postopanja v spornih vprašanjih, da se ojačijo pravna sredstva v mednarodnem življenju ter se izloči sila iz stremljenj posameznih narodov.

Razorožitev.

Kar se tiče razorožitvenega vprašanja, je Herriot izjavil, da bo Francija sodelovala z gorečnostjo in pogumom, da doseže razorožitvena konference popoln uspeh. Angleški zastopnik lord Cecil pa je rekel: »Če sedaj ne bo razorožitve, bi ne nastopil predvojni položaj, temveč bi bilo mnogo slabše, kakor takrat, ko se o razorožitvi še ni govorilo. Po pravici je rekel velik angleški državnik, da imajo narodi na svetu samo dve izbiri: ali se razorožiti ali pa poginiti. Prosim nebo za to, da bi bila vaša izbira pravilna!« Potrebno in primerno je ugotoviti, da se načela Herriotova in Cecilova ne samo bistveno, marveč skoro doslovno krijejo z idejami in predlogi, ki jih je sredi svetovnega klanja narodom tako nujno priporočal papež Benedikt XV,



Politična ugibanja po volitvah na Grškem. Notranje ministrstvo je objavilo volilne rezultate na podlagi končnega štetja in razporeditve mandatov po volilnem zakonu. Venizelisti (liberalci) so dobili 102, narodnjaki (Kaldaristi) pa 96 mandatov. Novi parlament se sestane dne 24. oktobra t. l. Dotlej bodo gotovo končana posvetovanja za sestavo nove koalicijske republikanske vlade. Če pa ne bi bilo mogoče sestaviti take vlade, bo parlament razpuščen in bodo razpisane nove volitve.

Na Madžarskem že preživljajo nekaj časa vladno krizo, ker je morala odstopiti Karolyjeva vlada radi odpora v vladni večini. Sestava nove vlade je bila poverjena po daljšem oklevanju vojnemu ministru Gömbösu.

Kriza angleške vlade. Kakor smo že napovedali v zadnji številki, je res prišlo v angleški vladi do krize. Iz vlade

so izstopili trije liberalni ministri in sicer: pravosodni, notrajni in državni tajnik za Škotsko. Ostavko so utemeljili z nezadovoljstvom nad vladno carinsko politiko, ki je zmotna in po sklenjenih trgovinskih pogodbah parlament ne bode mogel za daljšo dobo znižati carin za uvoz blaga iz drugih držav. — Ministrskemu predsedniku Macdonaldu se je hitro posrečila preosnova vlade. Odstopivši ministri in podtajniki so bili zamenjani z drugimi. Po najnovejši preosnovi je v vladi: 13 konservativcev, 3 člani narodne delavske stranke (Macdonald) in 3 nacionalni liberalci. Po imenovanju Baldwina za čuvarja kraljevih pečatnikov mesto odstopivšega Snowdena, bo nova angleška vlada soglasna v vseh svojih sklepih.

Ne gre vse tako gladko v novi od Japoncev ustanovljeni Mandžuriji. — Mandžurske čete v področju Mandžula in Hajhajla, ki so pod poveljstvom generala Supungvenga, so se uprle novi vladi. Mesta Mandžul, Hajhajla, Dajlajn in Uhat so v rokah upornikov. Veliko število Japoncev je bilo ustreljenih, nekateri pa so se rišili na rusko ozemlje.

Sam Bog znaj, kako in kaj! Že dalje časa se bje boj za ozemlje Gran Chaco med južnoameriškima državama Bolivija in Paragvaj. Enkrat razglašajo v svet, da sta se obe nasprotnici na posredovanje Društva narodov in drugih držav pobotali in ustavili sovražnosti; čez nekaj dni za miroljubnim poročilom pa buknejo v svet vesti, da gre krvav obračun naprej in se vrši vojna za posest obmejnih utrd. Najnovejša poročila z južnoameriškega bojišča pa pravijo, da so se udale bolivijske čete v trdnjavi Bocqueron in je zajela paragvajska vojska nekaj tisoč bolivijskih vojakov in dva polkovnika. Ta zmaga Paragvaja bi naj bil na Bolivijsko pritisk za sklep miru.



Škof obsodil moderne plesce. Kemperški škof v Franciji je obsodil moderne plesce kot nenravne ter posvaril vernike pred njimi. Društvo učiteljev plesa se je s to škofovo obsedbo čutilo prizadeto ter v svojih interesih oškodovano. Zato je škofa tožilo na sodišču. Kemperško sodišče pa je škofa oprostilo. Kot razlog oprostilne sodbe je navedlo, da se Cerkvi ne sme omejiti pravo kritiziranja in svaritve.

Spreobrnjenja na Angleškem. Število tistih, ki na Angleškem prestopijo v katoliško Cerkev, raste od leta do leta. Samo v vestminsterski škofiji je l. 1931 vstopilo v katoliško Cerkev 1502 ljudi, leta 1930 1407, leta 1929 pa 1369. Kakor dokazujejo te številke, raste število spreobrnjenec od leta do leta. Spreobrnjenji pripadajo po veliki večini izobraženim slojem. Veliko je med njimi nekdanjih protestantovskih duhovnikov, ki so po dolgoletnih študijah spoznali resničnost katoliške Cerkve, ki je edina apostolskega izvora,

torej od Kristusa ustanovljena. Mnogi teh nekdanjih protestantovskih duhovnikov postanejo katoliški duhovniki.

Uspehi misijonarjev. V nekaterih pokrajinah Afrike imajo misijonarji velike uspehe. Med te pokrajine spada tudi Kamerun v zapadnem delu Afrike ob morski obali. Prej je ta pokrajina spadala pod nemško oblast, sedaj vršijo nad njo nadoblast Francozi, katerim je to nalogo poverila Zveza narodov. Francoski patri — očetje Sv. Duha — delujejo v Kamerunu. Seme krščanske resnice je že vzklilo ter rodilo sad. Ko so francoski misijonarji prišli v te kraje, je bilo tamkaj kakšnih 25 tisoč katoličanov. To število je kmalu zrastle na 50.000, na 100.000, sedaj je tamkaj preko 200.000 katoličanov. Ako bi bilo dovolj katoliških misijonarjev, bi to število še bolj narastlo. Zetev obilna, delavcev premalo.

Katoliško časopisje na Japonskem. Katoličani na Japonskem se dobro zavedajo, kaj pomenja danes časopisje. Preverjeni so, da more dobro katoliško časopisje razširjanju katoličizma na Japonskem največ koristiti. Japonski katoliški škofje so določili poseben dan kot dan agitacije za katoliško časopisje. Ta dan se je povsod vršil z velikim uspehom. V mestu Osaki so katoliški študenti in mladeniči delili po ulicah iztise katoliškega japonskega dnevnika. V glavnem mestu Tokiju so katoliške gospe, organizirane v društvu »Zvezda jutranja«, prevzele vodstvo te agitacije. Vršila so se številna zborovanja, na katerih so nastopali sloveči govorniki. Največji vtis so napravile besede škofov, ki so vernike in duhovnike spodbujali, naj store vse, kar morejo, v napredek in razširjenje katoliškega časopisja.

Razdelitev ver po svetu. Holandska revija »Het Schild« prinaša zanimivo statistiko o razdelitvi ver po vseh delih sveta. Ta statistika potrjuje le to, kar je bilo že itak znano, da ima namreč katoliška vera največ vernikov na svetu. Glede na starejšo statistiko živi na vsem svetu 1.850.170.000 prebivalcev. Od teh jih odpade na katoliško vero 351.840.000, to je okrog 19 odstotkov vseh prebivalcev zemlje. Za katoliško cerkevjo združujejo največ vernikov Konfucijeve verske ločine, ki imajo 304.027.000 vernikov. Za temi pridejo mohamedanci, bramani in budisti, protestanti in pravoslavni. Odstotno razmerje družin po njih verski pripadnosti v raznih delih sveta pa se razdeli takole: V Evropi je 4.29 odstotkov katoliških družin, pravoslavni je 25.3%, protestantov 24.3, židov 2.3, mohamedanov 1.8 odstotkov. K nobeni veri ne pripada 2.2 odstotkov in vrh tega je še 0.6% družin, ki pripadajo nepoznamim veram. V Ameriki, tako Severni in Južni, živi 53.1 odstotkov katoliških družin. Brez vsake vere je 27.8% družin. Protestantovskih družin je 15.4%, židov 1.8, poganov 1, pravoslavni 0.4, nepoznanih ver 0.4, mohamedanov 0.1 odstotkov. V Avstraliji je katoličkov 22 odstotkov, protestantov 62.4, poganov 11.2, pravoslavni 4.1, pripadnikov nepoznanih ver 0.4 in mohamedanov 0.1 odstotkov. V Aziji je katoliških družin

1.7 odstotkov, družin, ki pripadajo Konfucijevi veri 30, bramanov in budistov 42.5, mohamedanov 17.9, poganov 4.6, šintoistov 1.7, protestantov 0.5, pravoslavni 0.5, pripadnikov nepoznanih ver 0.1 odstotkov. V Afriki je katoliških družin 3.8, poganov 51.2%, mohamedanov 37.1, protestantov 3.5%, pravoslavni 3.4, pripadnikov nepoznanih ver 0.8, židov 0.3, budistov 0.1%. Iz te statistike sledi, da so katoličani sorazmerno najmočnejša skupina zlasti v Ameriki. To pa zaradi tega, ker katoliška cerkev prevladuje v vseh špansko-amerikanskih republikah Južne Amerike. V Evropi pa imajo katoličani skoro prav toliko pripadnikov, kakor obe najbolj sorodni cerkvi, pravoslavna in protestantska. V Afriki imajo seveda večino pogani in mohamedani; v Avstraliji pa imajo veliko večino protestantske verske ločine. Zanimivo je nadalje, da ima Amerika še drug rekord, namreč največ ljudi, ki ne pripadajo nobeni veri. Ti so večinoma v Združenih državah Severne Amerike. Nasprotno pa, ne najdemo v Afriki in Aziji skoro nikakih brezvercev.

Dve grozni nesreči.

Hud potres na Grškem.

Grčija je bila že mnogokrat obiskana od potresov, ki so zahtevali veliko smrtnih človeških žrtev, razdejali hiše in povzročili nepregledno materijelno škodo. Ena največjih potresnih nesreč je presenetila severno Grčijo v noči 26. septembra t. l. Potres je uničil 20 vasi. Najbolj hudo je bil prizadet polutok Kalkidike, kjer je porušenih v mestu Stratonike 300 hiš, mnogo nad 300 ljudi je mrtvih in bogznaj koliko ranjenih. Prizadete naselbine so tako porušene, da ni ostal kamen na kamnu. Računajo, da je razdejanih v celem nad 3000 stanovanjskih poslopij in da je ostalo 10.000 ljudi brez strehe. Med številnimi mrtvimi in hudo ranjenimi žrtvami so največ ženske in otroci. Med begunci so se doigravali pretresljivi prizori, ko so iskali otroci starše in obratno.

Potres je hudo poškodoval zgodovinski samostan na gori Atos. Zidovje je tako razpokano, da obstoja resna nevarnost, da se bo samostan porušil.

Popolnoma izginil je pa vsled potresnih sunkov majhni otok Amoginani, ki leži pred polutokom Kalkidike in na katerem je bivalo 200 grških rodbin iz Male Azije.

Vlada je odposlala vojaštvo, da pomaga pri reševanju ponesrečenih ter organizira prehrano beguncev.

Grčijo, ki preživlja hudo finančno krizo, je ta potresna nesreča hudo udarila. Kljub finančni stiski pa je dala vlada na razpolago vsa razpoložljiva sredstva, da omili hudo prizadetemu prebivalstvu žalostno usodo tik pred nastopom zime.

Strahovit vihar na otoku Portorico.

Na znanem predameriškem otoku Portorico je divjal v noči na 27. sept. strahovit vihar. Vihar je dosegel hitrost 150 km na uro in je bil spremljan

od nalivov. Voda je poplavlila trenutno pol metra visoko vse ceste in je bilo reševanje zelo otežkočeno. Orkan je porušil mnogo vasi do tal. Podrtih je krog 20.000 hiš in uničena vsa žetev. Grozno je trpelo glavno mesto na otoku, ki je ostalo brez luči, brez vode in brez telefonskih zvez. Cerkve in šole so preuredili po mestih in vaseh v begunska taborišča. Mrtvih je nekaj sto, ranjenih pa precej nad tisoč. Materialna škoda znaša težke milijone.

NOVICE

»Slovenčev« jubilej. Dne 14. oktobra bode obhajal naš ljubljanski dnevnik »Slovenec« 60letnico, odkar izhaja.

V prvi letnik mariborskega bogoslovja je vstopilo 25 novincev.

Neznani pes je hudo obgrizel po obrazu v Mariboru poldrugoletno Vutolen Nevenko.

Roparski napad v Mariboru. Zadnji petek zvečer je napadel neznanec na Livadi v Mariboru ženo monterja mestne plinarne Petkovške. Udaril je žrtev po glavi, da se je onesvestila, jej prizadjal pet opasnih zabodljivcev z nožem in jej oropal 1100 Din. Policija je z vso vneto na delu, da izsledi drznega tolovaja.

Vlom v gostilno. V Mariboru je bilo vlomljeno v Studencih v gostilno Ludvika Špureja v noči 28. septembra med 3. in 4. uro zjutraj. Drzni vlomilci so odnesli namizno opremo, si privoščili jedače in pijače in še oškodovali lastnika za 40 gramofonskih plošč.

Ubogi služkinji Mariji Lajh iz Slovinc, ki je prodajala na mariborskem trgu dne 30. septembra grozdje, je potegnil žepar 200 Din.

Objela ga majka smrti! Zadnjič smo poročali, kako je oddala na mariborskem trgu mati neki gospej otroka s prošnjo, naj ga vzame v naročje, ker mora ona v trgovino. Gospa se je odzvala povabilu, vzela otročička, pa dobre matere ni bilo več od nikoder. Otrok je bil oddan na policijo in v mestni dečji dom. Otrok, ki je radi občega pomanjkanja zaostal v rasti, je že kmalu po oddaji v domu zbolel, bil prepeljan v mariborsko bolnico, kjer je umrl dne 29. septembra, ne da bi se bilo zvedelo, kako mu je ime in kedo je njegova mati, ki bo zvedela potem časopisja, da je preskrbela za vselej njenega malčka — majka smrti!

Čevljarji, pozor! Čevljarska obrtna zadruga v Mariboru razglša sledeče: V sredo dne 12. oktobra t. l. je otvoritev tečaja za prikrpojevanje gornjih delov čevljev. Vsi oni, ki se želijo tečaja udeležiti, ne morejo se pa pravočasno še javiti, naj se zglase v sredo dne 12. oktobra ob 14. uri v pisarni čevljarske obrtne zadruge v Mariboru, Orožnova ulica 6, kjer plačajo stroške tečajevih potrebščin v iznosu 125 Din ter se ob 15. uri udeležijo otvoritve tečaja. Poznejše prijave se ne bodo sprejemale.

Hiša je pogorela dne 27. septembra zvečer na Jelovcu v župniji Kamnica pri Mariboru posestniku Ivanu Kodri-

ču. Vode ni bilo in gasilci z motorkami niso mogli radi hriba na pomoč.

Pri Sv. Petru niže Maribora so te dni vendarle začeli graditi nadaljevanje ceste Maribor—Ložane in cesto na hrib Hum. Dela je prevzel inž. gospod Ferluga. Predvidoma bodo letos izdelali samo zemeljska dela. Cestni odbor ima za celo progo Sv. Peter—Ložane na razpolago nad 800.000 Din.

Podlegel poškodbam na škednju. — Viničar Alojzij Rep iz Spodnjega Dupleka pod Mariborom je v nedeljo dne 25. septembra popival po krčmah in zidanica po Št. Petru. Iz vinotoča posestnika Likavca v Trčovi je bil nagnan, ker je bil pijan in je metal kamenje. Ko je prišvajdral v Št. Peter, je že bil tako slab, da se je zgrudil in ga je spravil posestnik Budja do škedenja Ivana Trampuša v Celestrini, kjer je od neznancev poškodovani izdihnil. Zagonetno preminuli je imel s topim orodjem prebito lobanjo in podplutbe po vsem telesu. Dne 27. septembra je bilo izvršeno sodno raztelesenje, ki je ugotovilo nasilno smrt.

Otrok se ubil. V Guštajnu je padel pri oknu tretjega nadstropja triletni Konrad Pogorevčnik, sin jeklarskega delavca in obležal mrtev. Fantek si je zlomil tilnik.

Sadno drevje cvete. Pri Sv. Jakobu in Vukovskem dolu, kjer je bila dne 16. avgusta t. l. huda toča, je začelo sadno drevje cveteti, kakor spomladi.

"Lux je bil vedno boljši!"

A zdaj je še cenejši

Velik zavitek zdaj Dinar 4.50

Mali zavitek zdaj Dinar 3.—

pri vedno enaki kakovosti!

LUX PERE VSE DA JE ZOPET KAKOR NOVO

Prebivalstvo ob severni meji in novi vozni red. Dne 2. oktobra je uveljavljen novi vozni red, ki pomenja za prebivalstvo krajev med Mariborom in severno mejo večje prometne ugodnosti. Omogočena bode železniška vožnja do postaj: Pesnica, Cirknica in Št. Ilj in v obratni smeri z avstrijskimi osebnimi vlaki. Potniki iz teh krajev, ki hočejo v Avstrijo ali se vračajo nazaj, pa morajo potovati preko Maribora. Te določbe novega reda ne veljajo za br-zovlake.

Otrok je zanetil z užigalicami dne 29. septembra drvarnico posestnika J. Paukota v Stražgojncih pri Pragerskem. Iz drvarnice se je razširil ogenj na stanovanjsko hišo, kateri je uničil ostrežje.

Obsodba v fantovskem pretepu. Mariborski kazenski senat je obravnaval dne 27. avgusta fantovski pretep, ki se je vršil dne 27. junija na Ločkem vrhu pri Sv. Trojici v Slov. goricah. Zagovarjali so se trije bratje Toplaki in 45letni posestnik Rudolf Vodušek iz Oseka radi uboja, težke in lahke telesne poškodbe. V pretepu je bil ubit delavec Janez Kavčič, neki Vučak, Vodušek in Toplaki pa so odnesli iz bitke težje in lažje poškodbe. Kdo je ubil Kavčiča, sodišče ni moglo dognati, pa sum pada na Janeza Toplaka, ki je imel najdebelejši kol in se je lotil Kavčiča. Obtoženi so se zagovarjali s silobranom, a je bil Janez Toplak obsojen

radi prekoračenja silobrana na 5 let robije in na trajno izgubo častnih pravic, Franc in Martin Toplak vsak na 30 dni zapora, Rudolf Vodušek pa le pogojno na 30dnevni zapor.

Kar pokosil ga je. Pri posestniku M. Leskovarju na Selah pri Zgornji Polskavi so gođovali že 27. septembra zvečer in seveda pili. Ob tej priliki je igral na harmoniko Franc Kovačič iz Pokoška. Vsled obilne pijače je zaspal Avguštin Cafuta in harmonikar Kovačič ga je dregal in pozval na odhod. Prebujeni se je vznevoljil, začel razgrajati in celo potegnil nož, nakar ga je Kovačič pognal skozi vrata. Razjarjeni Cafuta se je zunaj oborožil in čakal na Kovačiča, ki je držal v roki ročico. Prišlo je med obema do izmenjave udarcev, a Cafuta je končno zabodel nasprotnika s koso s tako silo, da mu je presekala rebra, kos pljuč, ledvice, jetra in želodec in se je smrtno zadeti zgrudil takoj mrtev. Ubijalec se je sam javil okrajnemu sodišču v Slov. Bistrici.

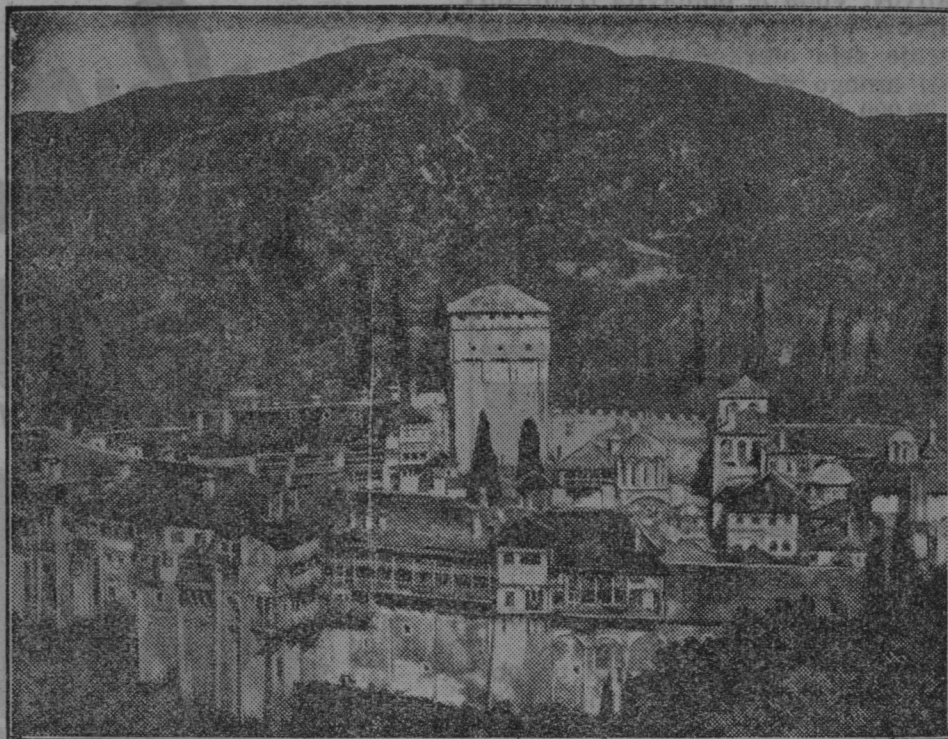
Veliko gospodarsko poslopje pogorelo. Ogenj je uničil veliko, novo in z opeko krito gospodarsko poslopje, ki je bilo last posestnika Alojzija Turšaka v Tivolcih, občina Zamušani pri Ptuj. Sosedje so rešili živino in hišo. Posestnik Turšak je pogorel lansko leto, nakar si je postavil zgoraj omenjeno poslopje.

Vlomilci so odnesli posestniku Matvezu Pepelniku na Planjskem v ptujski okolici obleke in gotovine za 1200 dinarjev.

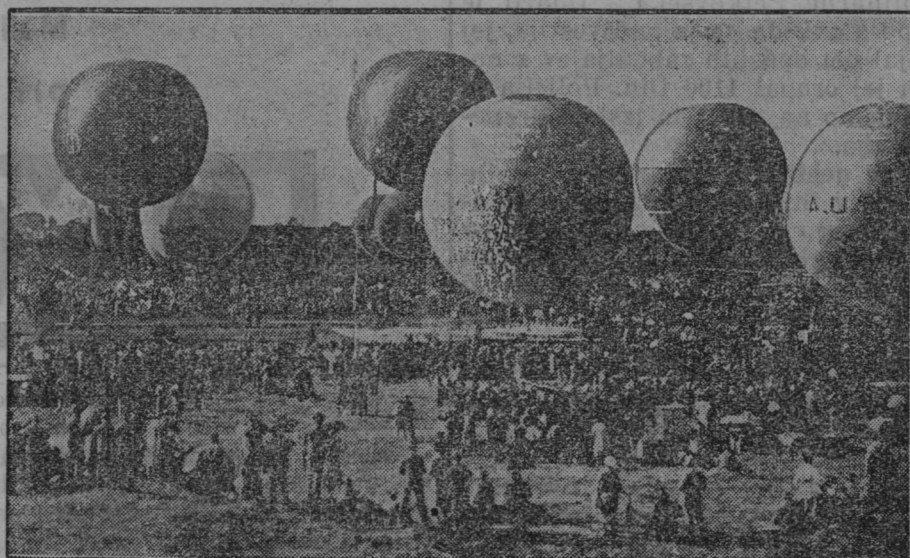
Neprijetno srečanje z avtomobilom in vozom. Pri Zavrču je povozil nek mariborski avto kmeta in ga prepeljal poškodovanega v ptujsko bolnico. — Visokošolec Edgar Herg iz Ormoža je prišel pod voz in dobil take poškodbe, da se je moral zateči v bolnico v Ptuj.

Hud vihar je obiskal dne 27. septembra Zgornje in Srednje Haloze. Med viharjem, ki je podiral kolje po vinogradih, je padala tudi toča.

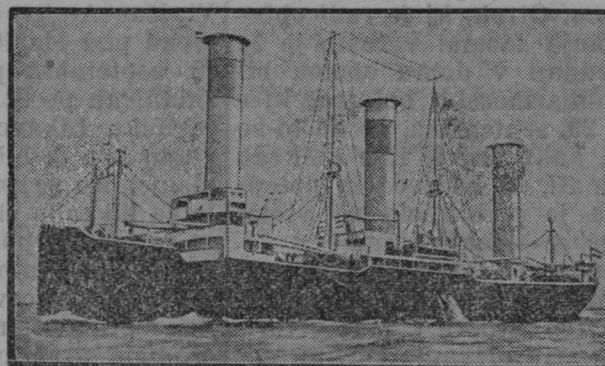
Gospodarsko poslopje posestnika g. Franca Skaze v Krčevini pri Ptuj je



Samostan na grški gori Atos, ki je hudo trpel pri zadnjem potresu, kakor poročamo na drugem mestu.



Tekmovanje balonov v Baslu v Švici. Tekme za Gordon Bennetovo nagrado se je udeležilo 17 balonov.



(Levo:) Angleški prestolonaslednik princ Valeški se je pripeljal te dni v letalu v Hamburg in se je mudil po vojni prvič zopet na nemških tleh. — (Desno:) Nemška ladja »Barbara«, katero goni veter s pomočjo treh velikih cilindrov, je zašla v hud vihar ob priliki manevrov nemške bojne mornarice in je bila precej poškodovana.

pogorelo dne 1. oktobra iz neznanega vzroka. Zavarovalnina je le delna.

Smrtna nesreča. V Prekmurju pri Dolnji Lendavi ima lesna družba Našička ozkotirno železnico, po kateri izvažajo les. Zadnje dni je iztirilo na tej progi nekaj vagonov in med temi tudi oni, v katerem je bil uslužbenec trdke, neki fant iz Podturna. Fant je padel pod vagon in se je tako poškodoval, da je podlegel poškodbam.

Kurji tatovi, štirje po številu, ki so ogrožali v nočeh kurnike po šmarskem in celjskem okraju, so pod ključem. Tatinski družbi je načeloval že večkrat predkaznovani Pajer Marjan iz Kranja. Pomagala sta mu pri nepoštenem poslu dva Teharčana in eden Sliničan.

Kolesa je kradel, tako ga dolžijo, 24-letni delavec Alojzij Kranjc iz Zgornje Ponikve. Kranjca je zagrabil v Celju policijski agent, ko je pripeljal k mehaniku bicikelj v popravilo. Aretirani zagotavlja svojo neoporečenost.

Požigalčeva roka. Pri posestniku M. Kovaču na Kalobju je dne 26. septembra okrog 9. ure zvečer začelo goreti gospodarsko poslopje. Ker je pihal močen veter, se je ogenj takoj razširil na bližnji svinjak in hišo. Bilo je vse lesono in s slamo krito in tako je plamen objel hkrati vsa tri poslopja. Družina je že spala v hiši, le gospodar je spal na senu in tako prvi zapazil požar. Zgorelo je prav vse, le troje govedi so oteeli. Očividno je zažgala hudobna roka iz maščevanja. Požigalcu so že na sledi. Škoda znaša okrog 20.000 Din, zavarovan pa je bil le na 5000 Din. Pri-



Madžarski vojni minister Julij Gömbös, ki sestavlja novo vlado,



Predsednik senata na predameriškem otoku Kuba, Bello, je bil na svojem posestvu napaden in ustreljen s stroj-nico.

SARGOV

Izmed 10 ljudi jih ima 7 zobni kamen

...dobi ga pa lahko vsak!

Izgubljeni zobje —
znak staranja!

Kolikokrat je bil že zobni kamen kriv, da ste izgubili zob, ker ga niste pravočasno odpravili! Kdor si zobe redno čisti s Sargovim Kalodontom, odvrne to nevarnost. Pri nas je Sargov Kalodont edina zobna krema, ki ima v sebi sulforicinov oleat po Dr. Bräunlichu in ki zobni kamen polagoma in zanesljivo odpravi — zobe pa ohrani močne in zdrave.

KALODONT

Proti zobnemu kamnu

poroča se usmiljenim srecem za pomoč, ker nima trohice živčevja in ne obleke.

Žaga je pogorela dne 27. septembra zvečer na Brodu pri Dolenjem Logatcu g. Gabrielu Oblaku, bivšemu dolnje logaškemu županu.

70 let je preteklo dne 1. oktobra, odkar je stekla železnica po progi Zidani most—Zagreb—Sisek.

Vlomljeno je bilo v Robežnikovo gostilno v Mestnem logu pri Ljubljani. Vlomilci so odnesli raznih dragocenosti za nad 8000 Din.

Družba, ki je kradla kolesa — pod ključem. Orožnikom krog Kamnika se je posrečilo, da so spravili na varno 8-člansko mladostno družbo, ki je izmikalala že dalje časa kolesa ter jih raz-

Franz Jožefova grenčica zmanjšuje pritisk krvi na možgane.



Novi predsednik skupščine Društva narodov, grški poslanik v Parizu, Nikolaj Politis.

pečavala naprej. Razni kraji krog Kamnika še nudijo tudi danes po naravni legi zatočišča raznim nepridipravom.

Dar za novo bogoslovje. Na sedmini za pokojno materjo Alojzijo Trampuš pri Sv. Petru pri Mariboru se je nabralo za novo mariborsko bogoslovje 16 Din. Bog plati!

Lepo perilo je ponos vsake gospodinje. Dobro platno se dobi zelo poceni pri Stermecki v Celju.

Doživljaji 2000 m nad zemljo.

Kogar požene iz aeroplana 2000 m visoko brez padala, ta pač v splošnem nima več prilike, da bi popisoval svoje občutke v tako strašnem položaju. In vendar je znan najbrž samo eden človek, ki je znal pripovedovati iz lastne izkušnje občutke med zgoraj omenjeno nesrečo.

Maja leta 1930 so naenkrat pozvali Harrya Rowlanda iz Njujorka v Čikago k zelo nujnemu trgovskemu razgovoru. Pozvani je naročil telefonično potniško letalo in kot pilot je bil določen letalski kapitan Herbert Regling, ki pripoveduje kot neposredni očevidec ta-le doživljaj:

»Ker so bila vsa druga letala na poti, sem vzel odprti dvosedežnik. Vreme je bilo že pri vzletu vetrovno in iz okolice najinega cilja so bile najavljene nevihte, ki so obetale že vnaprej precej

burno in nevarno vožnjo. Skraja je šlo vse primeroma dobro; motor si je rezal med tulenjem ter stokanjem pot skozi burjo. Sčasom pa so se vetrovi ojačili, začeli so stresati letalo, da je delalo vse mogoče skoke, se je ustavljalo burji kakor mlad konj, pa zopet padlo par metrov niže. Parkrat sta se nama zadržala jermena, s katerima sva bila privezana, prav tesno okrog telesa in to radi premočnega in pre-naglega guganja in skakanja aeroplana.

In naenkrat se je zgodilo Rowlandu nekaj, kar bi bilo prineslo vsakemu drugemu — smrt! Aparat je hušnil, ko bi trenil, kvišku, moj sopotnik je kriknil in mi oznanil, da se je moralo odigrati za mojim hrbtom nekaj res hudega. Si lahko predstavljate, kako mi je bilo, ko sem se previdno ozrl in zagledal sedež za menoj — prazen! Vzrok, da Rowlanda ni bilo nikjer, je bil očividni. Jermen se je vsled pre-hudega sunka odtrgal od sedeža in Rowlanda je pognalo iz letala. S trepetom sem mislil na usodo sopotnika, in si živo predstavil, kako mora zgle-dati njegovo truplo, ki je priletelo na zemljo iz višine 2000 m. Kljub bučanju vetra pa sem le čul od zadnje strani aparata klic iz človeškega grla. Pogledal sem nazaj tako, da sem pregledal celo letalo in videl Rowlanda, kako se je držal z vsemi močmi repa aparata in se boril obupno s silo vetra. Popolnoma izključeno je bilo, da bi mu bil priskočil na pomoč med vožnjo in najbližje letališče je še bilo oddaljeno dobre četrt ure vožnje. Ali bo vsega pomilovanja vredni Rowland zdržal tako dolgo? Med tem, ko sem priganjal motor k skrajni naglici, sem se vsako minuto ogledal, če se še drži potnik repa. Sčasom so izstopile revežu vsled skrajnega napora oči iz jamic, obraz mu je postal temnordeč — vsak čas je moral podleči.

Najbolj strašnih 20 minut je slednjič le minulo. Kolikor mogoče na lahno sem pristal, uslužbenci so rešili Rowlanda iz sigurne smrtnosti. Kljub utrujenosti nam je še popisal občutke in doživljaje strahote. Ko ga je pognal sunek po raztrganju jermena iz sedeža, je nekako prirojeno zagrabil z rokami za nekaj, za kar bi se bil oprijel. Stroj, ki se ga je vsled skakanja otresel, mu je postal istočasno tudi rešitelj. S tem, da se je pognal prvi del aeroplana kvišku, se je ponizal zadnji del letala in Rowland je pristal v polukrogu na repu. Kako hladnokrven je bil ta mož, izkazuje dejstvo, da se je odločil pol ure za tem za nadaljevanje vožnje v istem letalu. — Dobrih šest mesecev za tem je umrl neustrašni Rowland v Njujorku na posledicah notrajnih poškodb, katere je dobil, ko je spodrsnil na sadni lupini. Čudni so udarci usode!

„Slov. Gospodar“ stane:

celoletno 32 Din,
polletno 16 Din,
četrletno 9 Din.



SADJARJI Brez denarja vam je mogoče, nabaviti si samodelne sadne škropilnice. — Prevzameš v zameno jabolka. Pojasnila pri J. Videmšek, Maribor, Koroščeva 36. 914

Vinogradnikom!

»Vinarsko društvo« v Mariboru sporoča vinogradnikom naslednje važne nasvete:

1. Prodajajmo namizno grozdje za zobjanje v kar največjem obsegu. To je mogoče posebno v bližini mest in trgov.

2. S trgatvijo čakajmo do skrajne možnosti, da grozdje popolnoma dozori in da bo kvaliteta vinskega pridelka čim boljša.

3. Ako je morda vsled slabega vremena močno nastopila gnilooba, podbirajmo gnilo in odpadlo grozdje.

4. Vinski mošt po preteku 24 ur razsluzimo, to je pretočimo, da čistejše pokipi in ostane zdrav.

5. Trgajmo in prešajmo po možnosti vsako vrsto za se, kajti za sortna vina dosežemo vedno boljše cene.

6. Vsem vinogradnikom brez izjeme, ki so primorani vinski mošt od preše prodajati, svetujemo, da ga in to najslabše kvalitete ne dajo ceneje od 4 D liter iz mešanih vrst, za sortirano blago in boljše kvaliteto pa naj zahtevajo primerno večjo ceno. Na nižjih cenah nima nikdo interesa, najmanj pa vinogradniki sami.

★

Če prodajaš vino lastnega pridelka. Banska uprava v Ljubljani je dne 16. septembra 1932 izdala vsem sreskim načelstvom okrožnico glede prodaje vina po 5 in 10 litrov. Sreska načelstva so to okrožnico poslala vsem županstvom, orožniškim postajam in oddelkom finančne kontrole. Po tej okrožnici je za prodajo vina v smislu trošarinskega zakona po 5 in 10 litrov vina lastnega pridelka potrebno dovoljenje sreskega načelstva v smislu § 437 obrtnega zakona. Tako dovoljenje mora sresko načelstvo takoj izdati. Prošnja je kolikovati s 5 Din, priložiti je tudi treba kolek za 20 Din s potrdilom občine, da ima prosilec svoj vinograd in vino lastnega pridelka. Trošarinske ali točilne takse ni treba plačati.

Sadna razstava bo letos v Mariboru dne 5., 6. in 7. oktobra v večjem obsegu v verandi Unionske pivovarne.

Nad 400 vagonov jabolk so že letos izvozili iz postaje Pesnica, kjer je letos središče vse sadne trgovine v Sloveniji. Zadnje dni je cena jabolkom malo poskočila, ker se oglašajo kupci iz tujine in iz Banata. Največ sadja je izvozila letos tvrdka Srečko Krajnc na Pesnici in Kerenčič. Zelo mnogo se nalaga sadja za mošt, ki gre večinoma v Nemčijo.

Ormož. Vinogradi so se po zadnjem, izdatnem dežju dobro opomogli in sedanje toplo ter solnčno vreme je kakor nalašč za ugodno dozoritev grozdja. Ako vzdrži sedanje ugodno vreme še nekaj časa, bomo imeli pridelek, ki

ne bo dosti zaostajal za lanskim. četudi lanska gradacija najbrž ne bo dosežena. Pripočamo vinogradnikom, posebno še našim članom, da s trgatvijo čim dalje mogoče čakajo, kajti le z dobro kakovostjo naših vin si bomo ohranili sloves in pridobili kupcev. V tem stremljenju podpisano Kletarsko društvo mošta izpod 17% sladkorja letos sploh ne bo kupovalo. Istotako se ne bo kupovalo mošta od vinogradnikov, kateri ovenelega (parjenega) in sploh poškodovanega in nedozorelega grozdja ne bodo odbirali in posebe prešali. Le dober mošt in dobro vino bo šlo v denar ter vsled tega pozivljamo vse vinogradnike in naše člane še posebej, da pozno berete in skrbno podbirate ter storite vse, da bo kakovost vašega pridelka kolikor mogoče najboljša. — Kletarsko društvo.

★

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 1. oktobra so pripeljali špeharji 23 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 12—14 Din, istotako špeh. Kmetje so pripeljali 16 voz sena po 70—100 Din, 6 otave po 90—100, 3 slame po 60—65, 33 voz krompirja po 1—1.50, 10 čebule po 2—3, 18 voz zelja po 1—4 Din. Pšenica je bila po 1.75, rž 1.50, ječmen 1.50, oves 1—1.25, koruza 1.75, prosa po 1.50, ajda 1.25, fižol 2.50—3 Din. Kokoš 15 do 25, piščanci 20—50, gos 35—45, puran 35—50, fazan 12—14, jerebica 16—18, raca 15—70. — Orehi 4—5, luščeni orehi 16—18, hren 6—8, karfižola 1—6, gobe 1—2, grozdje 2.50—5, jabolka 2—3, hruške 3—5, breskve 2—5. Mleko 2—3, smetana 10—12, maslo 20—24 Din.

Mariborski živinski sejem dne 27. IX. 1932. Prignanih je bilo 11 konjev, 16 bikov, 115 volov, 271 krav in 15 telet, skupaj 428 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 2.50 do 3.50 Din, poldebili voli od 1.50 do 1.75 Din, plemenski voli od 1 do 1.50 Din, biki za klanje od 2 do 2.75 Din, klavne krave debele od 1.50 do 2.25 Din, plemenske krave od 1.25 do 1.50 Din, krave za klobasarje od 1 do 1.25 D, molzne krave od 1.25 do 1.50 Din, breje krave od 1.25 do 1.50 Din, mlada živina od 2.50 do 3.75 Din, teleta od 3 do 4 Din. Prodanih je bilo 311 komadov, od teh za izvoz v Italijo 11 komadov.

Mariborski svinjski sejem dne 30. IX. 1932. Pripeljanih je bilo 204 svinj, cene so bile: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 60 do 80 Din, 7—9 tednov stari 90—120 Din, 3—4 mesece stari 160—250 Din, 5—7 mesecev stari 300—330 Din, 8—10 mesecev stari 350 do 400 Din, 1 leto stari 500 do 680 Din, 1 kg žive teže 6—6.50 Din, 1 kg mrtve teže 9—10 Din. Prodanih je bilo 132 svinj.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 1 kg 8 do 10 Din, volovsko meso II. vrste 6 do 8 Din, meso od bikov, krav in telic 4 do 5 Din, telečje meso I. vrste 10 do 12 Din, telečje meso II. vrste 6 do 8 Din, svinjsko meso sveže 10 do 14 Din.

Škodljivost komarjev.

Razne vrste komarjev spadajo med najnevarnejše prenašalce bolezni. Zadrževalo bi, da omenimo malarijo in rumeno mrzlico, ki zahtevata še danes številne človeške žrtve in povzročata, da so širna ozemlja neobljudena. Tudi gospodarsko je problem komarjev na-

ravnost odločilnega pomena. Celo lažje vrste bolezni, kakor Dengueva mrzlica, ki jo prenaša neka vrsta komarjev, je mogla pred nekoliko leti ustaviti v Grčiji skoro ves promet, ker ni bilo na razpolago dovolj zdravega železniškega osobja. — Posebno velika je tudi škoda, ki jo povzroča neka vrsta komarjev med živino. Celo Nemčija, ki gotovo ni dežela nevarnih komarjev, utrpí vsako leto milijonsko škodo radi smrti in obolenja opikane živine, radi izgube mleka, stroškov za živinozdravnike itd. V drugih deželah je še hujše. Leta 1923 so utrpeli romunski živinorejci milijone škode zaradi izgube živine, vlada je morala podpreti s kopico milijonov oškodovane kmete. Isto leto je izgubila Bolgarska preko 15.000 glav živine, istotako velika je tudi škoda, ki jo mora prenašati ameriška živinoreja radi komarjev. — Škoda, ki jo povzroča malarija, se v številkah skoraj ne da izraziti. Na Bolgarskem so kraji, v katerih izumre vsaka družina zaradi malarije v enem samem pokolenju. Španska porabi vsako leto 9000 kg kinina samo za lečenje malarije. V enem samem malarijskem okrožju Južne Srbije s 16.500 prebivalci potrebujejo stalno 30 zdravnikov, 18 pomočnic in 31 razdeljevalcev kinina, vse samo za malarijo. Sardinija izgubi zaradi malarije letno okrog 500.000 delovnih dni. Romunija porabi letno za nekaj milijonov lejev kinina in mora zdraviti povprečno 65.000 malaričnih bolnikov. Povprečno število malaričnih v predvojni Rusiji je bilo 3 milijone oseb, isto toliko bolnikov je v Ameriki, kjer umre letno 13.000 oseb radi te bolezni, in v Italiji nič manj. Več milijonov smrtnih žrtev zahteva malarija vsako leto v Indiji! — In proti tem strašnim dejstvom je človeštvo skoraj še vedno brez moči. Insektolog Howard je nekoč dejal, da ne živimo v dobi človeka, temveč v dobi žuželk, ki so močnejše od človeka in ta mož ima v nekem pogledu popolnoma prav,

Najbolj uspešna bramba, ki jo imamo zoper smrtonosne komarje, je v tem, da se zasujejo jarki in močvirja, v katerih imajo strupene živalice svoja legla. Tudi petrolej uničuje zarod. Vendar pa ostane tu še toliko dela, da se za sedaj res ne moremo ponašati, da je človek edini gospodar sveta.



SLOMŠKOVA PROSLAVA V PTUJU.

V nedeljo, 9. oktobra, proslavi župnija sv. Petra in Pavla v Ptuj 70letnico smrti velikega našega buditelja in voditelja škofa Slomškega. Zjutraj pri ranem cerkvenem opravilu skupno sv. obhajilo, ki se bo darovalo v namen, naj dobri Bog našemu svetniškemu rojaku čim prej podeli čast oltarja. Ob pol desetih bo slavnostna pridiga, ki jo bo imel predsednik Prosvetne zveze dr. Jos. Hohnjec, nato slovesna sv. maša. Popoldne ob treh bo v mestnem gledališču slavnostna akademija z bogatim in zanimivim programom.

Gornja Sv. Kungota. Dne 25. septembra je Gornja Sv. Kungota praznovala velepomembno 70letnico smrti velikega škofa Slomškega. Imeli smo dve sv. maši. Pri drugi sv. maši je bilo videti, kot da je Slomšek med nami. Veličastno lepo je razložil zbranim vernikom preč. g. Pavel Slapar, duhovnik ljubljanske škofije, življenje škofa Slomškega in njegov trud za rešitev neumrjotih duš. Od sedaj naprej menda ni človeka v župniji, ki mu ne bi bila znana oseba svetega škofa Slomškega, ki je vsestransko deloval in hotel svoje ovčice videti srečne tukaj in enkrat v večnosti. Preč. g. Slaparju, ki je prišel nadomestovat bolanega domačega župnika, bodi izrečen tisočeri Bog plačaj! Po sv. blagoslovu se je vršila akademija v čast škofu Slomšku v katoliškem prosvetnem domu pred mnogoštevilnim občinstvom, kjer je navdušeno in lepo govoril tukajšnji šolski upravitelj g. Spreitz o Slomšku, ki je bil mož posebne energije, mož mo-



S „Planinka“ čajem

se boste počutili boljše in spanje Vam bo trdnjše.

Zavitek Din 20.— v apotekah. 841

litve in posebne gorečnosti. Z izbranimi besedami je slikal vso milino njegovih nežnih pesmic ter še posebno predložil, koliko tisoč Slovencev je rešil s preložitvijo lavantskega sedeža od Sv. Andraža na Koroškem v Maribor, ki je od tistega časa postal kulturno središče spodnještajerskih Slovencev. Pred krasno ovenčano sliko Slomškega so otroci lepo peli in deklamirali ljubke Slomškove pesmice, a posebno ljubko in z zvončkom v roki je k sklepu dovršeno in lepo deklamirala mladenka Trezika Hollerjeva »Zvonček moje vesti«. Lepa slovesnost se je zaključila s prošnjo: »Svetniški Slomšek, prosí zdaj, da pridemo enkrat v sveti raj!«

Gornja Radgona. Tudi mi smo imeli dne 25. septembra proslavo Slomškovo. V cerkvi je g. dr. Terstenjak v temeljito premišljenem govoru orisal Slomška kot edino pravega vzgojitelja slovenskega naroda. Smernice, ki jih je podal on, še imajo, oziroma bi morale imeti še danes svojo veljavo. Popoldne se je zbrala naša navdušena mladina okrog Slomškega na odru. Hvalevredno so se izkazali mladi tamburaši. V kratkem času so dosegli lepe uspehe, kar nam jamči, da bodo še lepše napredovali pod modrim vodstvom svojega učitelja. G. kaplan nam je podal jasno sliko Slomškovega življenja in delovanja. Mali deklamatorji Slomškovih pesmic, med njimi skupina hrabrih dečkov z imenom Slomšek, so izzvali živahno odobravanje mnogobrojnega občinstva. Navdušeno je govorila zastopnica Dekliške zveze o Slomšku kot bojevniku za slovensko narodnost. Njene tovarišice so se ga istotako navdušeno spominjale v lepih deklamacijah. Tako smo se spomnili svojega velikega dobrotnika z navdušenjem in hvaležnostjo. Zdelo se nam je tudi,

Princesa, ki je našla Mojzesa.

Nedavne najdbe v jerihonskih kraljevih grobovih so pomagale ugotoviti, da je bila svetopisemska oseba, ki je našla Mojzesa, plavajočega v košarici iz lubja na Nilu, princesa Hatafu. Ta princesa je bila sestra vladarja Tutmozisa II., ki je vladal svojo deželo samo 13 let. Po njem je prevzela vladavino princesa Hatafu, ki najznačilnejši ženski vladarski lik na egiptovskem prestolu. Ona je bila tista ženska, ki je našla in dala potegniti Mojzesa na suho, oskrbelo rejo in ga pozneje vzgajala. Po njej je prišel Mojzes do svoje moči in ugleda, in po njeni smrti

Bridka zgodba skopuha.

(Dalje.)

Porinejo predenj Rama in Sito, ki se bližata čarovniku vsa trepetajoč od strahu. Obe roki jima položi na glavi in reče zaupljivo:

»Sta pod varstvom božanstva, ker ne skrbi za vaju noben človek. — Prav nič se vama ne bo zgodilo, ako bosta storila, kar vama bom naročil.«

Obrne se proti ljudem ter jih zagotavlja:

»Videli boste čudež!«

Rama je že navdušen za zadevo, čeravno še ne more popolnoma premagati bojazni. Da je mogoče nepreviden, da bi z njegovim početjem pater ne bil zadovoljen, nato tedaj ne misli.

Mož porine kače na stran, pograbi obe košari ter sabljo in nese celo ropotijo na sredino med gledalce.

Odpri obe korbi, ju iztrese, poriva meč skozi šibje, da bi dokazal občinstvu, da sta košari čisto prazni.

2

Ko ju posadi zopet na tla, se obrne do otrok: »Rama in Sita! Tako mislim, se zoveta.«

Otroka pokimata.

»Mar se li bojita?«

Otroka zopet pokimata, a sta že manj plaha

»Bosta li storila, kaj vama rečem?«

»Da, zapovednik!«

»Zlezita vsak v eno košaro!«

Dvigne ju ter spusti v jerbasa. Takoj zapre pokrov nad glavama. Mala Sita ne upa odpreti oči, celo junaškemu Rami je nekoliko neprijetno.

»Vsako korbo še moramo povezati z vrvjo.«

To je bil glas kačjega zagovornika. Otroka čutita povezovanje na premetavanju košare.

»Krepki možje naj pristopijo in se prepričajo, da sta otroka resnično v jerbasih.«

Par mož dvigne košari in potrdi zagovornikovo trditev.

»Rama, ali si tukaj?«

»Da«, zapovednik.

Vsak se je lahko uveril, da sta res otroka zaprta v košarah.

Kačji zagovornik raztegne krog gledalcev

da je ravno Slomšek tisti, ki je tudi pri nas ločil pšenico od plev.

Velika Nedelja. V nedeljo popoldne bomo slavili v naši dvorani Slomškega in sicer vsi: mali in veliki. Otroci bodo nastopili v deklamacijah in živih slikah, odrasli pa v prednášanju Slomškovih del. Vmes pa bomo poslušali petje mešanega in moškega zbora. Govoril ga g. dekan Horvat. Pridite vsi, vstopnine ni.

Laporje. Naša dekleta in fantje so si zaželeli dela in sicer prosvetnega dela. S tiho in mirno agitacijo so dosegli, da se je vršil dne 28. 8. t. l. občni zbor prosvetnega društva. Ustanovil se je deklški in fantovski odsek. V odbor izvoljeni člani so res prosvetni delavci, pokazali so to že 25. 9., ko so priredili Slomškovo slavnost z jako peštrim sporedom. Pevci so zapeli pod vodstvom g. organista več sicer starih, a vedno lepih pesmi. G. bogoslovac Kušar nam je v izbranih besedah govoril, kako naj po Slomškovih naukih bomo trdni v sv. veri, kako naj ljubimo domačo grudo in mili materni jezik. Dekleta in fantje so nam deklamirali lepe pesmi in še naši malčki so vneli vse navzoče z deklamacijama »Kje sem doma« in »Mati ziblje«. Dekleta in fantje, mladostni ogenj, ki gori v vas, naj vname vse dobro misleče tovarišice in tovariše, da bomo po Slomškovih besedah res kreposten narod, po sv. veri in maternem jeziku.

Poljčane. Na lep in pristrčen način so proslavile Poljčane 70letnico Slomškove smrti. Že na predvečer takoj po večernem zvonjenju je zažarela na bližnjem hribčku številka 70, sestavljena iz mnogih lučk. Pevci so zapeli Slomškove pesmi. Vmes pa je igrala godba. V nedeljo je pri pozni službi božji pridigal č. g. dr. Josip Meško, ki je prikazal služabnika božjega Slomška kot graditelja kraljestva božjega med Slovenci. Sv. mašo je daroval domači č. g. kaplan Babič. Po sv. maši se je strnila ogromna množica ljudstva pred cerkvijo k slavnostnemu zborovanju. Zborovanje je otvoril in vodil g. kaplan Babič. Na zborovanju sta poleg dveh domačih fantov govorila ravnatelj Zadružne gospodarske banke g. Franc Jerebič o Slomšku kot prosvetnem delavcu ter g. Mirko Geratič, ki je v jedrnatem govoru orisal Slomška kot vzor mladine.

Polzela. V nedeljo dne 9. oktobra se vrši občni zbor Prosvetnega društva na Polzeli v Prosvetnem domu ob treh popoldne.

Proslava Slomškega pri Sv. Jožefu n. Celjem se je vršila v nedeljo dne 25. septembra in ne samo v spomin na 70letnico njegove svetniške smrti, temveč tudi v spomin, ko je veliki misijonar škof Slomšek pred 80 leti ravno v nedeljo dne 26. septembra vpeljal prve misijonarje sv. Vincencija Pavelskega k sv. Jožefu in jih v dveh govorih predstavil v velikem številu zbranim duhovnikom in ogromni množici ljudstva. V hvaležni spomin na to je bila že predpoldnem slovesna sv. maša s pridigo o Slomšku. Popoldne ob štirih pa je imel slovesne večernice profesor msgr. Vreže in je proslavljal v svojem lepem, skoro eno uro trajajočem govoru Slomškega, kako je v svoji ljubezni do slovenskega ljudstva poklical in vpeljal misijonarje pri sv. Jožefu, da bi njegovo misijonsko delo za duhovni blagor ter zveličanje ljudstva nadaljevali še po njegovi smrti. Tako je msgr. profesor Vreže proslavljal tisto nedeljo Slomškega v dveh cerkvenih govorih: prvič zjutraj v Kamnici, drugič popoldne pri sv. Jožefu.

Brežice. Prosvetno društvo v Brežicah ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo dne 9. oktobra ob 9. uri dopoldne v društveni sobi samostana v Brežicah. Vsi prijatelji prosvetnega dela vabljeni!

Nalezljive bolezni nekdanj in danes.

Iz Zagreba so javljali zadnje dni, da se je pojavilo tamkaj 14 slučajev nalezljive pohabljenosti otrok. Zdravniška oblast je storila vse, da bi se bolezen ne oprijela še večjega števila. V zagrebškem primeru gre le za nekaj osamljenih slučajev in je težko govoriti o nalezljivosti ali epidemiji.

V očigled pojavu v Zagrebu se nam vzbujajo spomini na nekdanje čase, ko so obiskovale človeštvo res grozne nalezljive bolezni, ki so zahtevale tisočere in tisočere smrtnih žrtve, katere pa danes zadušijo takoj v kali, če se po-

javi kak tak slučaj in to s pomočjo tolikanj napredne zdravniške vede.

Črna smrt.

Vsem nalezljivim boleznim, ki so kobile kedaj med človeštvom, prednjači kuga, ki je obče znana pod imenom: »črna smrt«. Ta grozna bolezen je ugonobila v letih 1346 do 1351 25 milijonov ljudi, približno eno četrtno celotnega tedajnega človeštva. Bolezen ni prizanesla kljub temu, da so se zapirale pred njo posamezne dežele, nobena pokrajina. V Benetkah je pomrlo na kugi 100.000 oseb, v Florenciji 96.000, na Španskem je pobrala dobro petino vseh prebivalcev. Ravno tako visoka je bila smrtna številka tudi na Francoskem in Angleškem.

Izbruh kuge je bil v naprej napovedan od nekaterih naravnih dogodkov: potresov, poplav, od prikazni kometov, od lakote in viharjev. Vse te grozne prikazni so pred pojavom bolezni ubogo človeštvo do obupa preplašile. Zibelka črne smrti je Azija, odkoder se je razširila preko Grčije, Italije, Španije, Francije, Nemčije in Rusije po celem svetu. Kako strašno je divjala ta morilka po naših krajih, je itak že znano.

Veliko ljudi je zbežalo, da bi ušlo bolezni. Drugi so skušali zaustaviti val bolezni z bičanjem in neusmiljenim preganjanjem domnevanih povzročiteljev kuge in to predvsem Judov. Procesije bičarjev so romale od dežele do dežele, molile, pele, se javno bičale, ropale, požigale in še bolj širile črno smrt. Preganjanja judov so zavzela tak obseg, da je izdal papež Klement VI. dve pismi, v katerih je branil žide. — Isto sta storila nemški cesar in poljski kralj Kazimir Veliki.

Črna smrt je bilo najhujše bolezensko zlo, ki je kedaj šibalo človeštvo.

Gobavost.

Pogubonosne za človeški rod so bile tudi razne druge nalezljive bolezni in pride za kugo koj gobavost, ki se je

narazen, upirajoč oči v radovedneže, hodi okrog košar in govori nerazumljive — čarovniške besede. Vedno hitreje koraka, vedno ožji postaja krog obhoda. Pot mu že zaliva braz. Strmeč sledijo ljudje igri, ki obeta nekaj čudežnega.

Naenkrat skoči čarovnik med obe košari, zavihti meč, vrže v zrak vejico in jo preseka z močnim zamahljajem na dvoje.

Zopet teče krog košar. Ljudi pretrese groza. Kaj bo neki napravil?

Divjih korakov se bliža košarama, bije z mečem po njih in suva kakor pobesnel z mečem skozi šibje.

»Kri!«

Eden je izgovoril. Da, kri! Vsi vidijo, kako kaplja kri od sablje na suho zemljo. Naenkrat zavlada tišina. Meč mu pade iz rok. Ves onemogel se zgrudi.

Nobeden od prebivalcev od Sangao se ne upa niti ganiti. Niti najmanjši šum ne moti tišine. Minute čakanja postanejo neznosno dolge. Slednjič se vendarle dvigne tujec. Vsi v skrbah sledijo ljudje njegovemu početju. Gre h ko-

šaram, odstrani vrvi. ju odpre in reče, kakor bi se ne bilo prav nič zgodilo:

»Pridita ven! Vse je končano!«

Otroka živita. Mala Sita se prikaže objokana, Rama se smehlja.

Radi čudeža zmigavajo gledalci z glavami. Oglasi se kačji zagovornik. Rad bi nekaj denarja in predvsem riža za spremljevalca in oba otroka, ki morata danes obečevati z njima, ker sta posebna ljubljenca božja.

Vaščani so se razkropili po selu in počivajo med opoldansko vročino.

Ko gre dan proti večeru, se prikažejo zopet prebivalci vasi Sangao iz svojih kočur in se razgovarjajo o današnjih doživljajih. Sedaj, ko sta odšla oba čarovnika, hočejo obe siroti temeljito izprašati, kaj in kako se je jima godilo v košarah in če nimata po telesih ran.

Otroci hitijo ven na prostor, kjer se je vršila zjutraj predstava, da bi privedli v vas Rama in Sito.

Kačja zagovornika sta izginila, a tudi o obeh sirotah ni duha ne sluha.

se je svetopisemski prerok umaknil iz Egipta v Madian, kjer je ostal 40 let po njeni smrti ves čas, dokler je vladal Tutmozis III.

Davidov zid v Jeruzalemu.

V Jeruzalemu so po golem naključju odkrili najstarejši zid, ki ga je bil dal pozidati kralj David za obrambo mesta. V vzhodnem mestnem delu se je bil namreč zrušil kanal. Podrtija je začela ogrožati sosedne hiše. Delavci, ki so začeli popravljati porušeni del, so pa kmalu prišli na to, da stoji pod ruševinami star zid. Obvestili so o tem oblasti, ki so poslale na lice mesta komisijo, ki je ugotovila, da pred-

pojavi v Evropi v V. stoletju. Ako-
ravno pozna to bolezen že stari vek, je
zadivjala v večjem obsegu v dobi kri-
žarskih vojsk in je dosegla višek leta
1300.

Usoda gobavcev je bila obupna. Več-
krat so jih proglasili mrtvim s tem,
da so jim metali zemljo pod noge. Mo-
rali so se izogibati cerkev, mlinov, pe-
karij in studentev. Nosili so posebno
obleko in Lazarjev klopotec, s katerim
so naznanjali svoje bližanje. V nekate-
rih deželah so gobavce enostavno se-
žgali. Prvo strogo ločena hiša (izolir-
nica) je bila zgrajena za gobavce na
Španskem leta 1067. Začetkom 15. sto-
letja je bilo v Franciji in po Nemčiji
10.000 izolirnic za gobavce. Iz tega šte-
vila se da sklepati, kako silno je bila
tedaj razširjena ta nalezljivka.

Novi vek.

Začetek novega veka tudi ni bil ob-
varovan pred večjimi nalezljivimi bo-
lezni. Kmalu po odkritju Amerike je
začela razsajati po Evropi spolna bo-
lezen sifilis. Začetkom 16. stoletja se
je pojavila na evropskih tleh pegasta
mrzlica, ki je sledila vojaštvu v 30let-
ni vojni. Huda šiba božja so bile črne
koze, ki so neusmiljeno zdesetkovale l.
1493 Nemčijo.

Griža in kolera.

Prvi pojav griže je beležiti v l. 1510,
dalje leta 1580, a še le v 19. stoletju
postane griža res opasna nalezljivka.

Kolera je priromala iz Azije prvič v
Evropo leta 1829 in se je razširila v o-
nih letih po celem svetu. Pegasta mrz-
lica je obiskala Evropo v preteklem
stoletju dvakrat in sicer 1847-48 in pa
1878-79.

V primeri s prejšnjimi stoletji je bi-
lo v 20. stoletju na srečo še malo na-
lezljivih bolezni kljub svetovni vojni,
v kateri sta zahtevali mnogo žrtev ko-
lera in griža.

Leta 1905 se je pojavilo otrpnenje
tilnika in je umrlo v šlezijem okra-
ju Oppeln od 2102 obolelih 1789 oseb.

Danes že zatrejo vsak pojav nalez-
ljive bolezni in radi tega je pa tudi
divjanje teh šib božjih v večjem obse-
gu zaradi velikanskega napredovanja
zdravniške vede izključeno!



Maribor. Pokojni zlatomašnik Jožef Ilešič
je bil slovesno pokopan v četrtek popoldne
ob zelo veliki udeležbi. Pogreb se je vršil iz
franciškanske bazilike na Pobrežje. Ob od-
prtem grobu je spregovoril blagemu in skro-
mnemu jubilaru v srce segajoče besede g.
župnik p. Valerijan.

Št. Peter pri Mariboru. 70letnico Slomškove
smrti smo proslavili dne 18. 9., dopoldan v
cerkvi, popoldan pa je priredilo Slomškovo
proslavo prosvetno društvo »Skala«. Pa tudi
zadnjo nedeljo smo proslavljali Slomškov
spomin s cerkveno slovesnostjo. Tako se je
šentpeterski rod dostojno oddolžil velikemu
Slomšku, ki je kot škof v Mariboru kaj rad
zahajal v prijazni Št. Peter. — Nekdanja pred-
nica tukajšnje naselbine čč. š. sester, S. M.
Pulherija Ploder, sestra provincijalne pred-
nice č. s. M. Melanije, je dne 15. 9. slavila po-
memben jubilej: 50letnico preobleke in za-
obljube ter 70letnico rojstva. Slavljenka je
rodom od Zgornje Sv. Kungote. Rojena je le,
ta 1862, preoblečena leta 1882 v kongregaciji
šolskih sester v Eggenbergu pri Gradcu, kjer
je delovala in Bogu služila celih 40 let. Sedaj
je že nad 10 let v naši državi ter vrši točasno
v slovenjebistriškem samostanu službo gospo-
darske upraviteljice. Slavljenki želimo tudi
šentpeterčani še mnogo zdravih let v krogu
svojih sosester. — V Nebovi je umrla po dalj-
ši bolezni skrbna žena in dobra mati Tram-
puž Alojzija, stara 80 let. Rajnka je vse svoje
življenje posvetila domu, družini in Bogu.
Naj dobra ženica, ki je bila pokopana prete-
čeno nedeljo, počiva pod vzožjem cerkve M.
B. na Gorci v miru! — Kakor vsako leto se
bo tudi letos vršil v samostanu čč. šš. sester
gospodinski tečaj, ki bo trajal tri mesece. V
tečaj se sprejmejo kmetska, pa tudi delavska

in viničarska dekleta. Ker je treba tudi dekle-
tom z dežele več znanja iz praktičnega gospo-
dinjstva in iz drugih panog, in ker rabijo tu-
di kmetski domovi izobraženih gospodinj, se
dekletom vstop v gospodinski tečaj kar naj-
bolj priporoča!

Št. Peter pri Mariboru. Razrešena sta bila
člana občinskega odbora gg. Sande Jakob in
Ornig Jožef, ki se sej občinskega od-
bora že itak nista udeleževala. — V Tr-
čovi je umrla pri svoji hčerki 88letna Marija
Kramberger. Rajnka je bila mirna in globoko
verna ženica. Naj v miru počiva! — Sadna
kupčija še precej dobro uspeva. No, je pa bil
tudi že skrajni čas, da je prišel naš kmet do
denarja. — S trgatvijo homo še nekaj časa
počakali, ker je vreme še ugodno za vinogra-
de. Količina bo letos sicer manjša, pač pa bo
kakovost vinskega pridelka znatno boljša. Vi-
nogradniki naj se s prodajo vinskega mošta ne
prenagljijo. Enotna cena za vinski mošt naj
bo 3—4 Din za liter. Pod to ceno naj mošta
nihče ne proda in kupce, ki manj ponujajo,
odkloni.

Gornja Sv. Kungota. Preložitev ponovitve
nove sv. maše. Za dan 16. oktobra t. l. na-
znanjena nova sv. maša se preloži na dan 9.
oktobra t. l. ob devetih dopoldne, katero bo
daroval prč. g. Ferdinand Kolednik iz Mari-
bora. Matere in starši naše župnije, pridite,
da se vam ob pogledu na presrečno mater g.
novomašnika vzbudi v srcu srčna želja, vzgo-
jiti katerega naših otrok za duhovnika, ko
boste same gledale enkrat svojega sina v sve-
tišču Gospodovem, ker je pomanjkanje du-
hovnikov pri nas občutno.

Sv. Rupert v Slov. goricah. Na ruperčko ne-
deljo smo pokopali vzor očeta, moža in žu-
pana občine Čermljenšak g. Jožefa Voglarja.
Velika množica ljudi, skoraj vsa župnija, ga
je spremljala na zadnji poti. Vse je plakalo
za njim. Zapustil je žalujočo ženo in sedem
otrok, katere je vse neizrečno ljubil. Še pred
dnevi zdrav in vesel je po enodnevnem muč-
nem trpljenju v Gospodu zaspal. Bil je 7 let
župan, član načelstva domače hranilnice, ka-
tera ga je z člani načelstva in nadzorstva
spremljala s krasnim vencem na zadnji poti.
Katoliško prosvetno društvo ga je tudi sprem-
ljalo z vencem, ker je bil dolgoletni njegov

stavlja ta zid ostanek
Davidovega zidu, ki je
star danes dobrih 3000
let. Arheologi so ta zid
doslej že večkrat iska-
li, a vedno brez uspeha.

13krat krog sveta.

V italijansko mesto
Genova se je pripeljal
te dni na krovu par-
nika »President Ha-
yes« g. Brittlebok iz S.
Franciska v Združenih
državah Severne Ame-
rike. 73letni starček je
že potoval 12krat krog
sveta in rajša sedaj že
trinajstič. Že pred leti
je pustil trgovino. Ker
ni znal, kako in s čim
bi ubijal čas, je začel
iz samega dolgega ča-
sa potovati okoli po
svetu. Izdal je že mi-
lijone za potovanja, na
katerih se poslužuje
vseh prometnih sred-

Celo vas preiščejo. Kam neki bi se naj bila iz-
gubila otroka? Ali sta bila še sploh pri življenju,
ko so ju zadnjič videli zjutraj? Če ju ni mož s
kačami umoril?

Stari kristjan, pri katerem imata siroti no-
čišče, zve o zagonetni zadevi in pošlje hitro sla k
patru Sahebu. On pride. Nikomur ni znano, kje
bi naj bila zaostala otroka. Še dosedaj ju ni na
spregled. Povprašujejo po celi okolici, če bi ne bili
siroti kje tamkaj na delu, ali ju je sploh kedo vi-
del. Pater zve le vedno znova doživljaj s čarovni-
koma. Eno je sigurno, otroka sta pri življenju. Že
večkrat je čul o copernikih, ki so proizvajali po-
dobne čarovnije in slepila. Kje bi naj bila sedaj
otroka?

Še ena možnost ostane. Mogoče, da sta šla v
Sangamner; čeravno ne zna razloga, zakaj bi bila
to storila, mu nekaj šepče in ga tolaži, da ju bo
našel. Prav v notrajnosti pa le ne verjame. Vzbu-
dil se mu je še drug sum, katerega pa ne upa iz-
dati. Čarovnika sta morala biti po pripovedova-
nju vaščanov mohamedana.

V Sangamnerju ju ne najde. Takoj pokliče

policijo in ji javi svojo domnevo. Oblast mu ob-
ljubi, da bo storila vse, da izsledi in reši zagonet-
no izginuli siroti.

Sahib.

Zopet sta sedela skupaj v kavarni in jedla.
Tokrat sta bila le dva, svečenik Mohamed ter
eden od pridigarjev.

Za nekaj dni je zginil Omar. Ali je pojasnje-
val, da ga je odpoklicala dolžnost, Mohamed je
bil zadovoljen s pojasnilom, vesel, ker je ostal
vsaj eden, ki je plačeval zanj obed. Omar je bil
vendar pridigar in je moral vršiti službo kje iz-
ven mesta.

Alija je prekinil v pripovedovanju nenaden
pojav Omarja:

Nagovorjeni je prikinil molče, prisedel in ne
da bi se bil pred kosilom po predpisu umil, je
segel po jedi.

»Nikakor nisem pričakoval, da se boš tako
naglo vrnil!«

»Dolžnost sem hitro izpolnil.«

Te besede so bile vse. Kar je zvedel Mo-
hamed.

predsednik. Še le pred dvema letoma je odložil to delo. Kot katoliški mož je vzorno vzgojil svoje otroke, kateri so delovali v katoliških organizacijah, katerih napredek je pokojnemu bil vedno pri srcu. Ob grobu se je v imenu vseh poslovil od njega g. Vogrin, župan občine Zgornja Voličina. Vse je zajekalo ob tem prizoru. Moški zbor mu je zapel posmrtnico. Pogrebel so nabrali lepo svoto za katoliške misijone, da spreobrnjene duše molijo za blagor rajnega. Priporočamo ga v blag spomin in molitev!

Sv. Benedikt v Slov. goricah. Tu smo dne 18. 9. pokopali Franca Vrtnjaka, kmeta v Ihovu. Veliko ljudi ga je spremljalo na zadnji poti. Domači dušni pastir je v nagrobnici naglašal, da je rajni blizu 20 let bil ihovski župan, poln ljubezni za blagor občine, 22 let je kot odbornik sodeloval pri naši posojilnici, ves vnet za njen napredek. Bil je skrben gospodar, posebno se je zanimal za sadjarstvo. Pri naši sadjarski podružnici je bil ves čas podpredsednik. Tudi krajevni Kmetijski zvezi je nekaj let načeloval. Za svojo družino je prelepo skrbel, zato ga bo ohranila v najblažjem spominu. Bil je povsod mož na svojem mestu, ki se je zvesto oklepal naših katoliških načel. Bog nam še daj mnogo enakih! Naj v miru počiva!

Libanja-Pavlovski vrh. Gotovo boste rekli, moji ljubi bralci, da so minila že leta, odkar se iz naše tihe dolinice ni nikdo oglasil. Čeravno sem s svojimi vrsticami nekoliko zastal, mi boste gotovo oprostili. Imamo namreč tudi pri nas nekaj važnih novic, katerih ne smemo kar tako za sebe obdržati. Imeli smo namreč blagoslovitev naše ljubke kapelice na Libanji, ki vsebuje v svoji notrajnosti krasno podobo Lurške M. božje in nad njo lep kip presv. Trojice, ročno delo pokojnega posestnika Škrinjarja, katerega zasluga je, da stoji tukaj to svetišče božje. Tudi sedaj so se vrli občani spomnili zlasti v tem letošnjem kritičnem letu, da bo treba dati prenoviti kapelico, kar spominja, da še nismo izgubili vere v Boga in njegovo presv. Mater. V prvi vrsti gre zahvala vlč. g. duh. svetovalcu Bratušku, ki je v lepem in jedratem govoru opisal pomen kapelice. Enako tudi vsem darovalcem, ki so z darovi in gradivom pripomogli k prenovitvi. Posebej pa

smo še dolžni zahvalo mladini, ki se je veliko potrudila, da je bila hišica njene blažene priprošnjice tisti dan vsa okrašena, še celo zvonik, tako da res lahko zapeli »Oltarino steno, so vse alene, tako se Marija častila«.

Leskovec, Sv. Andraž / Halozah. Prostovoljno gasilno društvo za okoliš župnije Leskovec, Sv. Andraž v Halozah, ki obstoja že od leta 1928, še do danes nima svoje zaželjene brizgalne in potrebnega orodja. Zato se pač obračamo do vseh milosrčnih ljudi, ki imajo v tej fari svoje vinograde in tudi iz sošednje fare, ki so bližje meje, da nam priskočijo na pomoč z nekaj literčki vinskega mošta. Vsaka kaplica nam bo dobro došla, ker jo bomo potem prodali in za izkupiček zopet kaj nabavili, da pridemo prej do zaželenega cilja. Ne zavrnite torej našega nabiralca. Vsak, ki bo daroval za društvo, dobi od nabiralca potrdilni listek. — Odbor Prostovoljnega gasilnega društva.

Sv. Marjeta nižje Ptuja. Lepa slovesnost se je vršila pri nas dne 20. septembra. Sedemdeseto leto je zaključila naša vsem znana Tezija Murk v Gorišnici, dobrotnica mnogotrih manj premožnih in podpornica dijakov. Da, res, 70letnica! Pa vam je urna kakor dekleta, pa skrbna, kakor da bi imela namen živeti vsaj še 50 let. Izgleda pa — da se nič ne hlinim — gotovo za 20 let mlajša. Ni čuda, da je dobila od nekega ravnatelja in bančnega podjetnika iz Maribora čestitko k »štiridesetletnici«. Laskavo priznanje! Ob tej priliki so se gostje, od blizu in daleč zbrani, tudi spomnili domačih revežev in zanje zbrali znesek 480 Din, ki se je kar prihodnjo nedeljo med nje razdelil. Ta je prava katoliška akcija! Posnemanja vredno! Bog čuvaj našo slavljenko še vnaprej!

Črešnjevec pri Slov. Bistrici. Nedelja dne 2. oktobra nam bo ostala še dolgo v spominu. Obhajali smo ta dan kar dve slavnosti: god farnega patrona, Mihaelovo nedeljo, in blagoslovitev prenovljenega stolpnega jabolka ter križa. Križ in jabolko, ki se sedaj tako lepo lesketata v zlatem solnčnem sijaju, je pozlatal g. Zamuda iz Križev, vrh stolpa pa ju je prav spretno montiral kleparski mojster Podhrašky iz Slov. Bistrice. Izredno ljubeč je bil prizor, ko so belo oblečene deklice v procesiji med streljanjem in godbo nesle križ in jabolko pred cerkev, kjer je izvršil obred blagoslovitve domači g. župnik ob asistenci p. Konstantina Urankarja iz Maribora, kateri je tudi opravil sv. mašo in pridigo. Popoldan pa se je vršila v šolskih prostorih prav lepa Slomškova proslava. Uvodoma je pevski zbor zapel več lepih pesmi, nakar je govoril o Slomšku kot vzoru slovenske mladine g. Mirko Geratič iz Maribora. Fantje in dekleta prosvetnega društva pa so vprizorila igro »Pri kapelici«. Vsi igralci so svoje vloge prav častno rešili. Zlasti Jurček je vsem ugajal. Tudi Ivan, Repar, Metka in Lipe so se dobro vživeli v svoje vloge. Vrlim fantom in dekletom vso priznanje. Le tako aprej!

Frankolovo. Občinski odbor občine Frankolovo pri Celju je v svoji seji dne 8. sept. t. l. soglasno sklenil, imenovati vlč. g. župnika Čech Vaclava častnim občanom občine Frankolovo v srčno zahvalo za desetletno požrtvovalno dušnopastirsko delovanje in v hvaležno priznanje zaslug v blagor občine Frankolovo. Tozadevna, krasno v tiskarni sv. Mohorja v Celju izdelana diploma v dragocenem okvirju je bila izročena vlč. g. župniku na njegov godovni dan sv. Vaclava dne 28. septembra 1932. Čestitamo!

Sv. Jurij ob Taboru. Naša Katoliška akcija je v nedeljo dne 25. septembra priredila lepo Slomškovo slavnost s sledečim sporedom: Šolarji so deklamirali: Veselja dom, Angelj varuh, Kje sem doma in Dva potepena šolarja. Fantje so deklamirali: Veseli hribček, Zdravica Slovencev, Slovenc, tvoja zemlja je zdrava in Popotnica vojaška. Dekleta so prednášala: Žganjpietje in Večernica. Mnogobrojnimi poslušalcem se je pokazal Slomšek kot življenjepisec, ki je opisal zdravnika Ipavica in grofa Radeckega. Fantje in dekleta so čitali Slomškove pregovore, primerne fantom, dekletom in vzgojiteljem. Govorniki so slikali Slomška kot učitelja v nedeljskih šolah, kot učitelja, kako moramo svoj materni jezik ljubiti in spoštovati. Vsi poslušalci so peli lepe Slomškove pesmi: Veselja dom, En hribček, Zdravica Slovencev, Popotnica vojaška, Večernica in Misijonsko pesem. Poldrugo uro trajajočo proslavo smo sklenili s Slomškovim geslom: Sveta vera bodi vam luč, materni jezik bodi vam ključ do zveličavne narodne o-

med o izletu in o nepričakovani vrnitvi. Razgovor je krenil na druge zadeve. In baš to so bile reči, ki so duhovnika izredno zanimalo. Govorili so o kamnu modrih, ki razodeva posestniku vse dragocene dijamante, bisere in dragulje sveta. Baš sedaj ga hrani neki nepalizanski samotar pod gorovjem Himalaja, ki ne zna, kaj bi naj počel z njim. Govor se je pletel okrog Harun al Rašida, katerega je obdaroval prerok z zemeljskimi dobrotami in krog puščavnika v arabski puščavi, katerega sta obiskala ob priliki zadnjega romanja v Mekko, ki posedla košaro, iz katere riž nikdar ne izgine.

Pred vrati kavarne so se poslovili, a svečenika sta pridigarja zopet povabila na kosilo za prihodnji večer.

Komaj se je Mohamed nekoliko oddaljil, že je prijel Ali tovariša za roko in mu pošepnil:

»Zakaj si se vrnil tako naglo? Pripoveduj!«

Polglasno je poročal Omar:

»Skrbelo me je radi Šefkije, katerega mi je dal seboj Sahib. Bil je pa prav spreten in povrh je še znal molčati. Tri pošiljke so že odromale.

Z železnico je šlo vse prav izborno. Tudi v Guderatu stoje zadeve dobro. Ako bi tamkaj tudi iskali, bi ničesar ne našli. Vse smo izvršili počasi in previdno. Prišla sva v vas. Mislim da v Songao, Indijci prebivajo tamkaj. Postavila sva se z našimi umetnostmi; našla sva tudi dva otroka, sta sicer nekoliko velika, to je njun edini pogrešek, sva mislila, sicer sta pa kakor ustvarjena za nas. Sta siroti, ki sta delali zdaj tu in tam, za kateri se ne bo zanimal živ krst.

Na povabilo, naj nama pomagata nesti nekaj časa košare, sta šla brez obotavljanja z nama. Ko smo bili dalje iz vasi, sva otroka pobasala v košari in jima zamašila usta. Mladec je grizel ter vpil, a mu ni nič pomagalo. Daleč naokrog ni bilo nobenega človeka. Dobro četrto ure je bilo do voza. Naložila sva plen in se odpehljala. Med vožnjo sva izločila deco.

Do tukaj je šlo vse dobro. Deklica je jokala in fantek jo je skušal tolažiti. Slišal sem, česar bi rajši ne bil in kar nam lahko vse pokvari. Mladec je rekel:

(Dalje sledi.)

stev, izvzemši letala. Tekom let je prevozil in prehodil 1.800.000 km, ne da bi se mu bilo kaj pripetilo. Tri dni si je ogledoval Genovo in okolico in nato se je odpeljal z istim parnikom v Njujork.

Samomor rablja.

Bivši angleški rabelj John Ellis si je prerezal v Rochdale z britvijo vrat in izkryavel. Poskus samomora si je privoščil že pred 8 leti. Ellis je obesil, odkar je bil v službi rablja od leta 1901 do leta 1924, 203 na smrt obsojene. Med žrtvami je bil poleg velikih zločincev irski nacionalist Roger Casement in več udeležencev irske vstaje.

mike. — Dramatični odsek iz Trbovelj je na našem odru pred kratkim gostoval s prijazno igro »Pri kapelici« in je žel za svoj trud hvaležno priznanje. — Tudi domači pevski otroški cerkveni zbor se je v nedeljo dne 4. sept. postavil s pevskim koncertom in ljubko otroško igrico. Obilno ploskanje občinstva je bilo hvaležno priznanje za trud malih pevcev-igralcev in njihovih požrtvovalnih voditeljev. — Občni zbor katoliškega prosvetnega društva se vrši v nedeljo dne 9. t. m., popoldne po večernicah v društveni dvorani. Člani in nji. hovi prijatelji prijazno vabljeni! — Dne 28. septembra je tu umrl gostilničar, kovač ter posestnik g. Ivan Mandele. Naj počiva v miru!

Šmartno ob Paki. S hrepenenjem smo v sredo dne 21. septembra pričakovali, da nam bodo dali dežja oblaki, ki so se nam približevali od severozapada. A prišla je le majhna rosa. Toliko veselejši smo te dneve, ko smo vendar dočakali toli potreben dež. Akoravno smo v juniju in tudi v juliju dobili nekaj dežja, je vendar nastala pozneje huda suša, ki je naredila mnogo škode poljedelstvu. Najobčutnejše bo pomanjkanje krme, ajde, in sadje je ostalo zelo drobno. Čuditi se moramo, da so mogli nekateri sadeži še toliko obrodit. Zelo nam bo olajšano, če bo mogoče dolgo v jesen pasti živino. — Pretekli teden je stroj v tovarni v Šoštanju močno poškodoval desno roko Francu Koren iz Gavec. — V noči med 18. in 19. 9. je nekdo ob pol enih začel zvoniti kot bi bil požar. Potegniti je nameraval gasilce, ki so imeli popoldne tombolo in veselico ter se še ob tej uri niso vsi razšli. Tako igračkane je obsodbe vredno, ker je naredilo precej razburjenja po župniji in nepotrebnega strahu. Ljudje še niso pozabili strahote dveh požarov v eni noči v preteklem mesecu, ko je ob 11. uri ponoči začela goreti viničarija F. Bizjaka v Gavec, pol ure pozneje pa shramba za seno pri vinogradu Fr. Rogla, gostilničarju v Šmartnem. Oboje je pogorelo do tal. — Spomniti se še moramo Mihaela Plešnika, ki smo ga pokopali v Gorenjem dne 1. avgusta t. l. Rajni je bil svojčas skrben in varčen gospodar na Mauharjevem posestvu v Skornem, ki ga je izročil svojemu sinu Vinku, ki sedaj enako gospodari in ohranja v časti in spoštovanju ime očetovo in svoje hiše. Rajni je bil veren katoličan brez omahovanja v svojem prepričanju. Trdno je veroval in vestno po veri živel. Bil je vzgled pobožnega tretjerednika. Ravno tako je bil odločno naroden Slovenec in je zvesto in vztrajno stal v vrstah bojevnikov, ki so se borili za pravice in srečno bodočnost svojega naroda. Dolga leta se je udeleževal tega boja, saj je bil mnogo mnogo let eden prvih občinskih odbornikov in ugleden posestnik. Zato so prihiteli verniki in možje tovariši v velikem številu na njegov pogreb, da se od njega poslovijo in mu izkažejo zadnjo čast.

Paka nad Šalekom. V teku 14 dni nam je sirena iz rudnika naznanila s svojim tužnim glasom kar tri požare. Kar po vrsti nas obiskuje nesreča za nesrečo. Zlobna roka mora zmeti tu svoje opravilo, da začne skedenj goriti kar tako po polnoči. Kateri pa take nesreče ne občutijo. jih stiskajo pa nekateri trgovci na vse načine. Za gospode mesarje je precej pomagal članek v »Slovenskem Gospodarju« — »Uganka iz Šaleške doline«. Niso nam zboljšali cene pri živini, pač pa so pri mesu popustili kar dva dinarja pri 1 kg.

Jankova pri Vojniku. Otožno so zapeli zvonovi, ko smo spremljali na zadnji poti nepo-
lažno nam mamico Marijo Kroflič, rojeno Ku-

kovič, bivšo posestnico v Jankovi. Pokojna je bila rojena dne 17. februarja 1864 v Špitaliču, je torej umrla v starosti 68 let. Kar nenadoma je Vsemogočni poklical našo ljubo mamico iz te solzne doline gori v nebeški raj, da obilno poplača vsa njena dobra dela, ki jih je storila v svojem mirnem in pobožnem življenju. Siromak pač ni zapustil njene gostoljubne hiše brez daru, zato vemo, da so jo spremljala pred božji stol vsa njena dejanja usmiljenja.

Gorica pri Štorah. Jesen prihaja v deželo, grozdje v naših goricah čaka obiravca, pa ti si nas zapustil, ti naš Anzek Tofantovi! V sredi največjega jesenskega dela si se preselil od nas in mi kar verjeti nismo mogli, da so se za večno umirile tvoje roke, za večno zaprle tvoje oči. Še le ko smo te v ponedeljek dne 26. septembra ponesli na šentlovrenski mirodvor in te izročili materi zemlji, smo se prav zavredli, da te zdaj ni več, da si se za večno poslovil od žene in otrok in od teh lepih vinogradov goriških. Za vedno! O kako kruta si včasih usoda! Kako lahko bi še ti Anzek gojil sadno drevje in se pečal z vinogradom, pa ti volja božja ni dopustila tega veselja in te je poklicala v drugo večno veselje. Dragi Anzek, počivaj mirno v tej lepi zemlji šentlovrenski! Spomin na te pa nam naj bo zgled pridnosti in vzgled prave ljubezni do rodne grude. Tvoj svetel spomin naj živi! Preostanim naše iskreno sožalje!

Šmarje pri Jelšah. Čudna ptica. Že večkrat se je zaletela k nam in dalje časa plavala nad našo dolinico, se vspenjala nad Sv. Rokom in tje proti Zibiki in Žusmu ter zopet nazaj proti Sv. Miklavžu in je v krasnem poletu obkroževala naš trg, dokler ni zopet izginila tje doli proti Zagrebu, kjer baje gnezdi. Zadnji septemberski ponedeljek pa je v najlepšem solnčnem jutru — 5 minut pred pol deseto — prifrčala posebno lepa taka čudna ptica srebrno-bele barve v naše ozračje, preletela župnijo od vzhoda proti zahodu, se vrnila in obkrožila trg ter nam naklonila nekaj svojega belega in pisanega perja, s katerim se je lahni vetrič zanimivo igral, dokler se mu ni iztrgalo in na naših naselbinah v podobi letakov vsedlo na tla. Ta čudna ptica z lahko čitljivim napisom »Un-sa« je bilo propagandno letalo, ki je za 60letnico dnevnika »Slovenec« dne 25. in dne 26. septembra pre- in obletelo vse važnejše kraje Slovenije. Je li kdo naših ljudi dobil nakaznico za celomesečno brezplačno dobivanje »Slovenca«, mi še dozdaj ni znano. — Z zanimanjem smo čitali v zadnji številki o naših pripravah na trgatve. Nekateri jo že opravljajo, pa ne trgajo, ampak odrezavajo grozdje z binžekom, kar je boljše za trs in za grozdje. Pohlevni dež zadnjega tedna nam je zadostno namočil, da lahko orjemo in sejemo, se paša popravlja in grozdje masti. — Zadnje dni je zopet trobil rog in gasilce klical na pomoč na Vrh, kjer je zgorela Lebeničnikova zidanica.

Božja pot Sv. gore (v župniji Sv. Peter pod Sv. gorami). Romanja na Sv. gore so za letos zaključena. Da to svetišče nima samo lokal-

Doraščajoči mladini nučimo zjutraj čašico naravne »Franz Josefove« grenčice, ki doseže radi tega, ker čisti kri, želodec in čreva pri dečkih in deklicah prav znatne uspehe. V otroških klinikah se uporablja »Franz Josefova« voda že pri malih največ težko zagatenih bolnikih. »Franz Josefova« voda se dobiva pri vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

nega pomena, temveč da spada med največja, najlepša ter najpriljubljenejša slovenska božja pota, kamor ne roma slovenski, temveč tudi hrvatski narod, bo sleherni potrdil. Privlačna sila svetogorskega svetišča sega tja do severne meje naše države in na jugu vseskozi do Zagreba in še dalje. Leto za letom se dotok romarjev na ta milostipolni kraj povečuje. Človek se nehote vpraša, kaj je povod, da se na ta hribček zbira vsako leto na stotisoče vernega ljudstva. Eden glavnih vzrokov je gotovo zavest, da Marija na tem milostipolnem kraju deli izredne milosti. To dokazujejo zaobljubljene podobe, med temi nekatere že okrog 300 let stare in druge javne zahvale v cerkvi; to ugotovi lahko vsak, ki čuje ob priliki romarskih shodov, da se imenuje med običajnimi »spomini« na tisoče zahval v čast svetogorski Kraljici: za čudežno ozdravljenje, za rešitev iz smrtne, življenske nevarnosti, za pridobljeno srečo, za vrnjen dušni mir itd. To je v resnici kraj, kjer božja Mati siplje dobrote trpečemu človeštvu. Drugi vzrok vsako leto naraščajočega števila romarjev, pa je iskati v potrebi tisočev in tisočev, ki pridejo od daleč, da tukaj za nekoliko ur ali dni odložijo vsakdanje skrbi in se napijejo ob osvežujočem vreleu novih moči, ter se poklonijo milostipolni podobi svete Bogorodice. Je pa tudi mnogo takih, ki jih razen romanja privabi na ta kraj to, kar je tretji vzrok tako rekordnega števila obiskovalcev te božje poti, namreč prekrasna izletna točka. Kakor na dlani gleda naše oko slikovito Obsoteljsko dolino, znano po zgodovinskih kmetskih uporih, dalje lepo hrvaško Zagorje z zgodovinskim gradom Deseničkim, kjer je bila rojena nesrečna Veronika Desenička. V ozadju pa blesti venec lepih gora: Boč, Donačka gora ter Savinjske planine. Cerkev sama pa je v svoji razkošni slikariji in v stari umetnosti kot nevesta, ki se je praznično odela. Ni čuda torej, da se število svetogorskih romarjev leto za letom veča. Smo v času največje gospodarske in denarne krize, kakršne ne pomni naš rod in marsikateri je mislil, da bo obisk svetogorskega svetišča vsled tega letos manjši. Pa bilo je ravno narobe. Vse dni romanja je bil obisk kar nadvse velik, da celo presenetljiv. Samo na praznik dne 8. septembra t. l. je bilo na Sv. gorah nad 20.000 romarjev. Toda letošnja svetogorska romanja so zaključena, romarji že davno na svojih domovih. Pač sleherni je odnesel iz tega svetišča prijeten utis in z njim željo, da še pride pred prestol svetogorske Kraljice zopet in zopet. In prav je tako! Dal Bog, da ostane slovensko ljudstvo še v bodoče izrazito pobožno, kot je bilo vsikdar in smemo se nadejati boljših časov. Zavedajmo se namreč modrega izreka nepozabnega A. M. Slomška: »Časi so ravno taki, kakršni so ljudje!«

Kafra in njena uporaba.

Dvig pomena kafe.

Kafra je eden najstarejših kemičnih izdelkov, ki jih poznamo. Do 19. stoletja so rabili kaffo le v zdravilstvu, zlasti pa še pri balzimiranju mrličev. Tedaj potrebno kaffo so z lahkoto dobavljale dežele Daljnega Vzhoda. Z letom 1836 pa je napravil Američan Hyatt važno odkritje, da se da napraviti iz mešanice kafe in kolodija zmes, ki se da v vročem stanju gnesti, v hladnem stanju pa postane trdna. Odkril nam je vsem tako dobro znani celuloz.

Fabrikacija tega novega izdelka se je hitro razširila, zlasti radi tega, ker se je dal celuloid pri 125 stopinjah Celz. oblikovati čisto poljubno in so iz njega izdelovali najrazličnejše majhne in ne drage potrebščine. Z začetkom 20. stoletja pa je skoro namah nastala nova industrija, ki je zlasti pograbila prozorni celuloid. Bila je to filmska industrija, ki je leta 1924 porabila že 80% vsega na svetu izdelanega celuloida.

Kafrino drevo.

Dočim so leta 1860 porabili na vsem svetu le nekaj ducatov ton kafe, so l. 1924 porabili že 5 milijonov ton. Večino te kafe pa je dobivala industrija iz južne Kitajske in iz Japonske. Kafrino drevo je neke vrste čudak med drevesi. Na Japonskem ni kafrinih gozdov, temveč stojijo drevesa raztreseno med drugim drevjem. Ta drevesa so pravi orjaki; njih debela merijo pri tleh v premeru 10—12 m in mnogokrat dosega višino 120 m. Mladega kafri-nega drevesa ni mogoče uporabiti. Šele, ko je drevo staro 10 let, začne izločati iz po vsem drevesu raztresenih stanic rumenkasto olje, katerega izloča vedno več in več in katero impregnira počasi vse deblo, veje, korenine in celo listje kafrinega drevesa. Šele pozneje, ko je drevo staro že 40—45 let, postane olje, ki ga drevo izloča, bolj gosto in čisto. Iz tega olja se izločajo beli prozorni kristali, ki so že iz kafe. In popolnoma sorazmerno, kakor se stara drevo, pojema oljnata tekočina in se povečava izločitev kafe. Največ kafe izloči drevo približno takrat, ko je staro kakih 100 let, največ pa jo je seveda v koreninah in v spodnjem deblu.

Na otoku Formozi so Japonci začeli z najbolj gospodarskim pridobivanjem kafe, ki obstoji v tem, da posekajo kafrina drevesa in jih narežejo v trske. Te trske lužijo nato v kotlih z vodno paro. Pri tem izhlapeva kafa, katera se pri ohladitvi strdi v takozvano surovo kafro. To surovo kafro pa čisti-jo naprej še v posebnih čistilnicah.

Umetno izdelovanje kafe.

Razumljivo je, da je zlasti Japonska od povečane porabe kafe mnogo zaslužila in da je zato kaj neprijetno občutila iznajdbo, ki je omogočila umetno izdelovanje kafe. Seveda ta izum še ni tako hitro ogrožal japonske produkcije kafe, vendar je bilo pričakovati, da se bo končno vendarle začel konkurenčni boj. Leta 1907 je stala kafa v evropskih pristaniščih okrog 10—12 frankov za 1 kg. Ker se je pa raba kafe stalno večala, so tudi cene kafe počasi toda stalno rastle. Ponudba ni bila velika in japonska vlada je s kafro previdno štedila. Veš trg je bil praznoprav odvisen le od Japonske in takrat je prišel pravi trenutek, da se uvede umetno izdelana kafa. Lastna cena umetno izdelane kafe je znašala takrat glede na različne načine izdelovanje 5—8 frankov za 1 kg in bi bilo mogoče pri umetno izdelani kafi zelo dobro zaslužiti.

Japonska vlada je poskusila te tovarne umetne kafe onemogočiti takoj

na ta način, da bi ves izdelek v celoti pokupila. Vendar to ni šlo in japonska vlada je odnehala, pri tem pa držala cene kafe v isti višini. Tovarne za umetno kafro so rastle po vsem svetu kakor gobe po dežju, in prvi znaki so že kazali na to, da bo začela cena kafe padati. In tedaj je Japonska pokazala zobe in začel se je boj na nož, kakršnega lahko opazamo skoro pri vseh panogah gospodarstva v današnjem gospodarstvu. Najprej so začeli Japonci, ki so doslej sekali kafrina drevesa v gotovem redu, tako da jih ne bi mogli nikdar izsekati, vse križem divje sekati. Produkcija japonske kafe se je povečala za trikrat. Hkrati s tem so znižali Japonci ceno kafe v par mesecih na 6 frankov za 1 kg. Japonci se pri svoji kafi kljub temu še vedno zaslужili ekrog 2 franka pri kg, dobičkanosnost tovarn za umetno kafro pa se je začela majati. Kljub temu so tovarne zdržale, čeprav niso skoro ničesar več zaslužile. Sedaj pa je Japonska udarila v drugič. Ker je terpentinsko olje, ki so ga tovarne uporabljale za izdelovanje kafe, prihajalo večinoma iz Francije in Amerike, je napravila Japonska divjo borzno špekulacijo, v kateri je pognala cene terpentinskega olja na svetovnem trgu od 60 na 300 frankov za 100 kg. Kljub temu, da je bilo s tem že onemogočeno izdelovati kafro brez izgube, so tovarne še vzdržale. Zato je Japonska zadala tovarnam zadnji udarec. Znižala je cene kafe na 3 franka za 1 kg in to je ustavilo vse tovarne za umetno kafro. Zadnje tovarne so se ustavile leta 1912 in Japonska je v tem gospodarskem boju zmagala, čeprav tudi s hudimi žrtvami.

Kljub temu pa Japonska ni takoj zvišala cen za kafro, ker je vedela, da bi tovarne z umetno kafro začele takoj obratovati. Do svetovne vojne ji tiščala ceno na 3 frankih. Ob izbruhu svetovne vojne pa so vojskujoče se države rabile ogromne množine kafe za razstreljiva. Japonska je navila cene in drago prodajala kafro, dočim so pa lastniki tovarn za kafro že zdavnaj odprodali svoje tovarne in stroje, ki so šli med staro železo. Po svetovni vojni se je boj začel znova, toda ta ni bil več tako hud in tovarne so same po sebi nehale z obratom.

Nov sovražnik kafe.

Sedaj pa grozi kafi drug sovražnik, ki je mnogo bolj resen, namreč tehnični razvoj sam, ki je marsikje izpodrinil celuloid. Izdelki, ki so bili doslej večinoma iz celuloida, so našli primernejše surovine, tako zlasti galalit, viskoid, bakelit in druge. Filmska industrija se resno bavi, da bi zamenjala filme iz celuloida, ki tako radi gorijo, s težko gorljivimi filmi iz acetylceluloze. S tem bi se zmanjšala uporaba kafe za 80% in vsa uporaba kafe bo omejena le še na zdravstvene preparate in na industrijo razstreliv. Tako se bo zgodilo, da bo mogoče v prihodnjih desetletjih kafa, ki je sicer zmagala enkrat nad tehniko, končno poražena prav od nje.

Vprašanja in odgovori.

A. G. v P. Kako bi prišel z ubožnim listom v bolnico? — Najprej mora uradni zdravnik ugotoviti, da morate v bolnico. Potem mora za vas plačati občina, ako vi nimate, nekdo pač mora plačati.

P. B. K v M. Ali moram dati zavarovati strežnico, ki mi samo par ur na dan streže? — Ta oseba je povsem samostojna, niti ne stanuje pri vas, zato niste dolžni je zavarovati.

J. G. v L. Moj sin se je učil mesarski. Sreči pouka je prenehal. Ali se mu bo kdaj štelo? — Od mojstra, kjer se je učil, mora zahtevati izpričevalo, da je bil toliko časa v uku. Ako bi mojster tega ne dal, prijavite zadevo občini (srezko načelstvo). Potem se fantu to šteje v učno dobo pri kakem drugem mojstru.

S. B. v P. Kako bi našla Rusa, ki je dolžen skrbeti za otroka? — Ako veste njegov naslov, javite zadevo potom občine na srezko načelstvo, ki bo potom zunanjega ministrstva skušalo doseči, da bogati Rus skrbi za otroka.

J. M. v P. Kako se odvadim jecljanja? Zelo lahko. Treba je samo paznje, da ne govorite prehitro in da ne uporabljate besede, ki se začnejo s p, samostojno, ampak le v zvezi z drugimi besedami.

K. S. v P. Kje je šoferska šola? V Mariboru je ena, učite pa se lahko pri vsakem lastniku avtomobila, tudi na tovarnem. Ko znate, se prijavite za šoferski izpit.

T. St. v Gr. Za 360 Din dolga je odvetnik zaračunal 110.75 Din stroškov za tožbo. Ali ni to škandal? — Je veliko sicer, toda po tarifi si ne morete nič pomagati. Ako mislite, da je preveč, zahtevajte sodnijsko odmero stroškov.

F. H. v L. K. Posestvo se niti po sedmih letih na davkarji ni prepisalo na pravega lastnika. Kdo je dolžen plačati davke? — Pristojbine so bile vendar plačane, torej pomota. Zahtevajte na davčnem uradu, da uredijo zadevo. Davke plačuje pravi lastnik. Ako ga je plačeval, pa bi ga sicer kot oče devetih otrok bil prost, mu bo to davkarja vpisala v dobro za druge davke. Treba pa je vse predložiti z dokumenti opremljeno.

M. K. v G. Ali res daje banska uprava vsakemu kmetu brezobrestno posojilo? — Zadnji čas govorijo ljudje vsemogoče o kmetijskih posojilih. Pa so te govorice brez podlage. Zakon izide v kratkem, potem bomo tudi mi o tem več pisali. Govoric in načrtov ne prinašamo, da se ne bodo ljudje motili, kakor so se pri trošarinah, ki je povzročila tako kolobocijo, da se nihče ni več spoznal.

J. P. v M. Ali je še prosto mesto učenca v knjigovoznici Cirilove tiskarne? — Ne, je že oddano.

K. A. v D. Kje ima Bata prodajalno? — Za Vas v Celju najbližje.

Š. v Chanesée. Koliko znaša francoski frank v dinarjih? Uradno znaša 1 frank = 2.23 Din. Vaše znamke so za nas nerabne.

H. C. 223 v T. Posodil sem denar za nakup posestva. Ali lahko izterjam? — Prvo, kar morate napraviti, je to, da v smislu dogovora odpoveste, pa mora on to potrditi, ali pa mu morate pismeno in priporočeno to odpovedati. Nato se je ravnati po času, kakor ste obljubili čakati. Videti pa je, da bo težko brez tožbe dobiti. Sedanji zakon o zaščiti preneha dne 20. oktobra.

K. K. v Č. Napravil sem si novo hrastovo korito za točenje sadja. Mošt ima poseben okus. Kaj mi je storiti? — Z novim koritom je isto kot z novim sodom. Iz svežega hrastovega lesa je mošt navlekel tanin. Pijača zaradi tega ni pokvarjena in ni škodljiva. Korito dajte večkrat opariti s kuhanim moštom, ki se je že pokvasil. Pozneje, če je dalje časa izven uporabe, pa znova z vročo vodo, da se zatro glivice.

Raznoterosti.

Špinača velja od nekdaj za okusno in najlaglje prebavljivo zelenjavo. Nekateri ljudje, posebno otroci, ki sicer radi uživajo drugačno zelenjad, se je včasih branijo. Dr. Obst je dognal, da tiči vzrok tega odpora po navadi v tem, ker imajo mnogi ljudje v želodcu preveč kisline, ki jo špinača še poveča. Povsod drugod pa, koder se prehrana ovira s preuborno želodčno kislino, deluje špinača prav ugodno. Iz enakega vzroka vzbuja špinača slast po jedi.

Lepa slika razorožitve. Časopisi poročajo, da ima 14 evropskih držav 16.570 vojnih letal. Vsako od teh letal dvigne lahko v zrak 160 do 900 kg bomb. To pač dokazuje, da bo prihodnja vojna neprimerno strašnejša, kakor je bila zadnja svetovna vojna. Dal Bog, da bi je še dolgo, dolgo ne bilo!

Kje je julija najbolj mrzlo in januarja najbolj vroče? Večina ljudi je prepričana, da je mesec julij v vseh pokrajinah najbolj vroč. To pa velja le za severno polkroglo zemlje; med tem ko pokrajine južne polkrogle dosežejo v juliju najnižje stanje temperature. Radi tega so bile izvršene vse ekspedicije proti južnemu tečaju le v zimi, ker pade tamkaj v poletju temperatura 50 stopinj pod ničlo. Torej v istem času, ko je v puščavi Sahari ali v Llanos Estacados v severni Ameriki 45 stop. vročine. Največje ogretje prinaša januar v severni Argentini (južna Amerika), v južni Afriki in v osrednji Avstraliji s povprečno temperaturo 30 stopinj. Istočasno znaša temperatura v severni Sibiriji — 45 stopinj. Julija pa je v obeh teh pokrajinah povprečna temperatura 10 do 15 stopinj. Največje menjavanje temperature kaže severna Sibirija s povprečno razliko 60 stopinj. Najbolj mrzla pokrajina na celim svetu je južni tečaj, ker je z januarja mraza 10 stopinj in doseže julija, kakor že omenjeno, zima svoj višek. Severna Amerika je tudi podvržena velikim razlikam toplote in mraza.

Zbirka eden in pol milijona metuljev. Na Angleškem je umrl James J. Joicey, ki so ga imenovali kralja metuljev. Edina strast tega zelo bogatega moža je bila, loviti metulje, jih naravnost umetniško preparirati in jih shraniti v svoji ogromni zbirki, katere je napolnjevala več velikih dvoran. Le ena zbirka na svetu ima še več metuljev. James John Joicey jih je imel v svoji zbirki poldrug milijon. Da jih je dobil, je skoro vsako leto potoval po širnih deželah, po Avstraliji, Južni Ameriki, srednji Afriki in po Kitajskem. Za to svojo strast je žrtvoval vsako leto 10.000 angleških funtov. In ta svoj sport je Joicey gojil neutrudno 40

let. Kajpada prva leta ni izdal toliko, kakor kasneje. Drag je postal ta sport posebno potem, ko je začel iskati posebne vrste metuljev. V ta namen, da pridobi posebno redke in lepe vrste metuljev, je organiziral cele ekspedicije. Tako ima v svoji zbirki en sam komad metulja, ki ga učenjaki imenujejo Charaxes fournieare in ki živi le ob zgornjem toku reke redkega metulja. Joicey ga je ujel šele meseca aprila lanskega leta. Z njim pa je tudi zaključil svoje zbiranje. Letos ga ni več med živimi. Zbirko cenijo na 50 tisoč angleških funtov. To veliko dragocnost je kralj metuljev zapustil angleškemu narodu.

Konj od strahu osivel. Večkrat se zgodi, da ljudje v hudi grozi ali smrtni nevarnosti osive. Sedaj nam pa poročajo listi z Angleškega, da je tam plemenit konj osivel od prestanega strahu. V kraju Wrexham v angleški grofiji Denbighshire se je na prostornem travniku mirno pasel plemenit konj angleškega veleposestnika lorda Alfreda MacAlpine, ki ima tu svojo žrebčarno. Naenkrat pa je privozilo nad travnikom letalo, s katerim se je eden gospodarjevih prijateljev pripekljal na obisk. Kakor hitro je konj od daleč začutil letalo, je postal nemiren in je v divjem diru začel begati po obširnem travniku. Nesreča pa je hotela, da je preplašena žival dirjala v isti smeri, v kateri je letelo letalo. Tako je letalo prihajalo od groze pobesneli živali vedno bliže in vedno nižje nad njo. Končno je letalo srečno pristalo. Konj pa je dirjal naprej in se končno pomiril, ko ni več čutil za seboj dozdevnega sovražnika. Silno so se začudili drugi dan konjarji, posebno pa še lordova hčerka, ki je prišla obiskat lepo žival v hlev in videla, da je včeraj črna konjska griva postala siva in da so tudi v repu celi kosmi bele žime. Zaradi groze, ki jo je prejšnji dan prestala, je uboga žival osivela. Pri tej priliki so poročali listi, da se je nekaj podobnega pred nekaj leti zgodilo na Francoskem. Otroci so vjeli črnega kosa in ga mečkali po rokah. Pri tem so mu izpulili tudi nekaj perja. Od bolečin in strahu je kos dobil belo-sivo perje.

Strupeni vojni plini — kitajski izum. Znano je, da so bili Kitajci tisti, ki so iznašli smodnik. Manj znano pa je, da so bili tudi prvi, ki so uporabljali strupene pline za to, da so uničili svoje sovražnike. Sicer so tudi Japonci v davnih časih uporabljali v bojih s Kitajci prav drobno zmlet poper, ki so ga sipali v bližini stoječim nasprotnikom v oči. Toda Kitajci so že v davnih časih uporabljali takozvane smrdeče lonce, ki so se izkazali kot najbolj strašno bojno sredstvo zlasti na morju. Ti lonci so bili napolnjeni z neko čudno tekočino, iz katere se je razvijal strupen plin, ki je če ne že usmrtil, pa vsaj lahko omamil precejšnje število sovražnikov. Teh loncev so se Kitajci posluževali zlasti takrat, ko so bili njihovi morski roparji na višku. Hitro so namreč spoznali, da je škoda ladje, katero so mislili izropati, uničiti z ognjem ali s strelji iz topov in so zato raje iz pre-

cejšnje bližine iz svojih urnih in okretnih roparskih ladij zmetali na napadeno ladjo nekaj takih loncev, ki so razvili toliko strupenega plina, da je moštvo napadene ladje bilo takoj razoroženo.

Po zaključku lista došle vesti in novice.

Svetovna gospodarska konferenca bode v Londonu začetkom februarja.

Mehiki grozi novo preganjanje katoličanov radi papeževga pisma, v katerem primerja sv. Oče mehikanske cerkvene razmere z ruskimi. Predsednik Mehike je zagrozil z zaprtjem vseh katoliških cerkva, ako se bodo katoličani držali papeževih navodil.

Rošunске državne finance pridejo pod nadzorstvo Zveze narodov.

Podlegla požodbam. Zakonca Franc in Marija Čep iz Voseka pri St. Lenartu v Slov. g. sta bila dne 20. septembra napadena na povratku proti domu s koli od mladoletnih bratov Ivana in Jožefa Klemenčič. Ženi je počila vsled udarca lobanja in je sedaj podlegla požodbam.

Strel v pljuča. V nedeljo dne 2. oktobra je dobil nevaren strel v pljuča krojaški vajenec Alojz Kovše iz Brezna pri Vitanju.

Voz se je prevrnil v Ptuj dne 1. oktobra vsled splašenja konja na posestnico Rozo Kolarič od Sv. Barbare v Slov. goricah. Ponesrečena je hudo poškodovana.

Redka nesreča. V Spodnjem Kašlju pri Ljubljani so se zbirali pri posestniku Tomšiču pogrebci, da bi spremili na zadnji poti 80 let staro mater. Ob tej priliki so potegnili iz Ljubljane domačega sina Janeza, ki je utonil, ker je padel vsled r. 'avice v reko.

Dvajsetletnico društva s Slomškovo proslavo obhajajo v nedeljo dne 9. oktobra ob pol 3. uri popoldne v novoblagoslovljeni Slomškovi dvorani v St. Janžu pri Velenju. Slavnostni govor bo govoril odposlanec Prosvetne zveze iz Maribora.

Gasilno društvo v Dramljah priredi v nedeljo dne 9. oktobra, popoldne po večernicah, tombolo v stari šoli.

Skrivalnica.



Kje je tat...?

Za našo deco.

Čarobna lutka.

(Dalje.)

»Koliko pa želiš zanjo?« je vprašal Anton. »Meni bi bila potrebna takale lutka, da jo obesim nad vrata svoje prodajalne. «Indijska princesinja» bi bilo res lepo nazivanje za mojo prodajalno.«

Peter je zahteval čisto majhno svoto, ker je bil vesel, da se more lutke iznebiti.

»Dobro!« je rekel Anton, »vzel jo bom, pa samo pod tem pogojem, da prebiješ božični večer z mano pri mojem dobrem prijatelju. Jako lepo naju bo sprejel. Prinesi lutko v mojo prodajalno in plačal ti bom zanjo, kolikor si zahteval.« Tako je Anton končal, je stisnil Petru prav močno roko in je odšel.

»O, treba ti je indijske princesinje! Dobro, dobro! Samo da ti bo ta preklicana lutka prizadela dosti brige!« je govoril Peter sam s seboj, ko je bil Anton odšel.

Vzel je lutko in jo je hotel odnesti k zlatarju. Ali pri vsakem koraku je postala lutka težja in težja. Niti še ni dospel do vrat, pa je že ni mogel več držati v rokah. Ni se mogel rešiti te lutke — kakor že itak veste — do dneva, ko ne bi bil več zavisten in zloben. V tem trenutku pa je sovražil ves svet.

Lutka ni dolgo mirovala. Začela je skakljati po tleh prodajalne in je nazadnje izginila v drugo sobo. »Ne potrebujem te«, je mrmral Peter jezo, »Antonu te bom ponesel, pa naj te čuva on.«

Lutka je sedaj poskakovala po stolih, po postelji in po veliki omari. Peter je tekal za njo, da bi jo ujel, a ona se mu je spretno izmikala. Nazadnje je Peter omahnil ves poten od tekanja na stol in ni dosti manjkalo, da se ni od jeze razjokal.

V tem času so v najlepšem delu mesta pri mestnem načelniku pripravljali božično slavnost. Mize so bile obložene z jedili, sobe pa so bile lepo opremljene in okrašene.

Načelnikova hči, lepa Elizabeta, se je pripravljala, da bi pričakala goste. Sem je hotel Anton privedi Petra. In ko je napočil večer, ga je res tudi privedel. Povabljen sta bila tudi Antonov oče in zvesti Tit. Ko je bila večerja končana,

je začel ples. Prvi ples je pripadel Antonu in Elizabeti. Bilo ju je lepo gledati. Ali Petru ni nič kaj ugajalo, če so bili drugi ljudje veseli. Zato je kradoma zapustil družbo in se je izgubil v temno noč. Tudi mi bomo, dragi moji mladi čitatelji, zapustili veselo družbo in bomo šli za Petrom, da vidimo, kaj bo z njem.

IV.

Ko je Peter stopil na ulico, je baš naletaval na sneg. On pa se na vreme ni niti ozrl, ker je tekel naprej kakor blazen.

»Že vidim, da se bo načelnikova hči omožila z Antonom. Vse načelnikovo bogastvo bo imel Anton. Kdo ve, če ne bo nekega dne postal še sam načelnik? Kako srečen je ta Anton! Uh! Kako ga sovražim! Ne vem, kako je to, ali strašno odvraten mi je!« Take misli so rojile po Petrovi glavi.

Lepa mesečina je nastopila. Peter je težko korakal po snegu. Naenkrat je dospel do ograje. Izmučen od pota se je hotel tu malo odpočiti, potem pa se je mislil vrniti domov. Ko pa si je bolj natančno ogledal ograjo, je videl vrh nje živo bitje, katero je skakljalo kakor ptica. Pristopi bliže in ko je bil povsem blizu, je na svoje preseñčenje spoznal malo vilo. Takoj je zapazil, da je bila zelo slabe volje in razjarjena. Hotel je takoj nazaj, pa mu je zasikala:



»Ostani, kjer si, drugače ti bo zlo!«

Dalje sledi.

Medvedek.

(Povest v slikah.)



53. Miškov oče vzame puško.

Miškovega očeta je zelo skrbelo, ker Miška ni bilo domov. Sname puško s klina ter reče: »Sem že sit teh orjakov in čarovnic. Kaj neki je zakrivil moj Miško, da ga tolikanj sovražijo! Grem in bom vse postrelil.«



54. Orjak poizveduje po Mišku.

Ko se razstane orjak z lisjakom, postane zamišljen. Ni znal, kam se naj obrne. Sreča dva brata lisjaka. Vračala sta se od nekod s tatvine. Ustavi ju ter vpraša, ali sta videla Miška. »Da, da, videla sva ga«, mu odgovorita. »Ravnokar je skočil s konja.«

(Dalje sledi.)

Pametni mlinar.

Bogat mlinar je napisal na svoj mlin: »Živim brez skrbi!«

Mimo se je peljal kralj in ko je čital napis, je dal voz ustaviti in na njegovo povelje so poklicali mlinarja. Ko je mlinar pristopil, mu je kralj rekel: »Kako moreš tak napis napraviti na svoj mlin, saj še jaz, ki sem kralj, nisem brez skrbi.«

Mlinar je odgovoril: »Bogat sem in zdrav, zato nimam skrbi.«

Nato je dejal kralj: »Dobro, ti bom pa jaz napravil nekoliko skrbi. Čez leto dni prijavim se na dvoru in odgovoriti boš moral na tri moja vprašanja. — Ako ne odgovoriš pravilno, gorje tebi!«

Mlinar je sedaj imel skrbi, tuhtal in tuhtal je, kakšna bi mogla biti tista vprašanja, pa si ni vedel pomoči. Ko se je leto nagibalo proti koncu, ni mogel skoro nič spati. Njegov brat, ki je služil pri njem za pastirja, ga je nagovarjal, naj pove, kaj mu je, in nazadnje mu je mlinar zaupal svoje skrbi. Brat ga je tolažil in je obljubil, da bo vse uredil on sam in da bo mlinar z njim zadovoljen.

Ko je napočil določen dan, je brat stopil v mlinarjevi najlepši obleki pred kralja. Ta mu je postavil prvo vprašanje: »Kako daleč je v nebesa?«

Pastir je odgovoril: »En dan, ker je Jezus rekel desnemu razbojniku na križu, da bo še tisti dan z njim v nebesih.«

Drugo vprašanje se je glasilo: »Koliko sem jaz vreden?«

Pastir je brž odgovoril: »29 srebrnikov, ker so Kristusa Boga prodali za 30, Vi ste pa prvi za Bogom.«

»No«, je menil kralj, »sedaj pa pride najtežje vprašanje: Kaj si jaz zdaj mislim?«

»Mislite, da sem mlinar, pa sem le njegov brat.«

Kralju so odgovorili tako ugajali, da je pastirja bogato nagradil.

==



Ali se hočete svojega

revmatizma,

podgroma, išiasa, bolečin v križu na neškodljiv način
rešiti?

Revmatizem je strahovita, povsod razširjena bolezen, ki ne prizanaša ne bogatinu ne siromaku in si išče svoje žrtve v kočah in palačah. Način, kako se bolezen javlja, je različen; često se pripeti, da se bolezen, kateri so prej pripisovali druge vzroke, pozneje izkaže za

revmatizem.

Bolečine v sklepnih udih, otekli deli udov, spačene roke in noge, trganje, zbadanje v raznih delih telesa, da, še celo slabosti v očeh so često posledica revmatičnih bolezni in podgroma. Kot so različne simptome, v katerih se javlja ta bolezen, tako so različna tudi sredstva in zdravila, ki jih uporabljamo proti njej. Največji del teh zdravil ne more bolezni odstraniti, ampak kvečjemu lajša bolečine. Kar pa mi tukaj priporočamo, je uspešno, enostavno domače zdravljenje, ki je že mnogim trpinom pomagalo!

Naše zdravljenje je odlično, hitro pomaga in to celo tedaj, ko je bolezen že zastarela in kronična. Da bi dobili še več pristašev, smo se odločili, da pošljemo vsakomur, kdor nam piše, 888

poučno knjižico zastoj.

Kdor trpi in želi, da se reši bolečin, naj takoj piše na naslov:

August Märzke,
Berlin-Wilmersdorf, Bruchsalerstr. 5. Abt. 283.



Žene in dekleta!

zapomnite si: „Obleka naredi človeka!“ Dobro, elegantno in poceni bodele oblečene, ako še danes naročite nove vzorce volne, svile, sukna, pliša, barhenta in drugih modernih tkanin za obleke in plašče. Velika izbira raznega manufakturnega blaga po globoko znižanih cenah!

Trgovski dom

STERMECKI

Celje št. 24.

Vzorci in bogato ilustrirani cenik zastoj!

Pozor! Pozor!

Za čiščenje prosvetega Rešnjega Telesa je izšel nov molitvenik

„Pridite, molimo!“

Ki obsega poleg običajnih molitev tudi šest molitev ur za skupne molitvene ure. Zelo priročna knjiga stane samo Din 16.— z rdečo obrezo in Din 20.— z zlato obrezo.

Knjiga se naroča pri
Tiskarni sv. Cirila v
Mariboru.

Učenko za strojno pletenje sprejem takoj.
Marica Pinter, Laško. 1097

Sode po 1 Din liter izdeluje Ledinek Pavel v
Mariboru, Gozdna ulica 6 (Betnavska). 1095

Singer šivalni stroj prodaja za 550 Din z garancijo mehanična delavnica Rupert Draksler, Maribor, Vetrinjska ulica 11. 1096

Banovinska trsnica in drevesnica v
Kapeli pri Slatina-Radencih

dobavlja prvovrstno sadno drevje (visokodebelno in pritlično) od jablan, hrušk, češenj, sliv, breskev in marelic ter la ccepljenke vinske trte na raznih ameriških podlagah. Cene zmerne, zahtevajte ponudbo! 1098

Nov vozni red

veljaven od 2. oktobra 1932, cena 2 Din (po pošti pošljite znamke za 2.50 Din pri naročilu) dobite v

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Tvrška 1093
Singer šivalni stroji d. d.
podružnica Maribor

naznanja svojim cenjenim odjemalcem, da je premestila svoje poslovne prostore iz Kralja Petra trga 6 na

Glavni trg 23

(Berg-dvor)

in se priporoča za nadaljno naklonjenost.

Singer šivalni stroji d. d., podružnica
Maribor, Glavni trg 23.

MALA OZNANILA

V »Malih oznanilih« stane vsaka beseda Din 1.20. Najmanjša cena za oglaš je 8 Din. Manjši zneski se lahko vpošljejo tudi v znamkah. — Upravništvo odgovarja na razna vprašanja samo takrat, ako je priložena znamka za Din 2.— za odgovor.

Upravništvo.

Službo iščem kot dekla za vse, imam 10letno deklico. Marica Korošec, Sv. Marjeta ob P., pri Stancerju. 1082

Usnjate suknje, dobro izdelane, in usnje za suknje po znižani ceni nudi Metod Senčar, trgovec, Ljutomer. 1084

Posteljne odeje, močno šivane, v zalogi in po meri, kakor tudi svilo, klot in vato kupite najceneje pri Stuhec, izdelovanje posteljnih odej, Maribor, Slovenska ulica 24. 1090

Slama za streho se prodaja. Naslov v upravi lista. 1092

Trdo spalnico brez denarja lahko kupi tisti, ki ima naložen denar v Posojilnici v Narodnem domu v Mariboru in se isto vračuna. Vpraša se: Maribor, Vetrinjska 18. 1904

Enostanovanjska hiša se poceni prodaja. Vpraša se gostilna Štok, Pobrežje pri Mariboru, Frankopanova ulica 2. 1087

Dekle 16 let staro, brez staršev, vajena vseh del, želi službo k poštini družini. Marija Gselman, Limbuš pri Mariboru. 1088

Prodajam lepo posestvo v Selnici ob Muri. Richard Zungl, p. št. 117 v Slov. gor. 1091

Bukov gozd blizu železnice kupi Obrat, Maribor, Loška ulica 15. 1089

Brezobrestna posojila za odkup dolga, nakup in zidavo podeljuje: »Kreditna Zadruga«, Ljubljana, poštni predal 307, Sprejema zastopnike. 980

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglu
Gospodske-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica.

568

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Podružnica Maribor, Aleksandrova cesta št. 6

V lasini, novozgrajeni palači

Pred franciškansko cerkvijo

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. -- Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu. -- Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

193

Posestvo 13 oralov, ob občinski cesti, proda poceni Kocbek Vinko, Vukovje, pošta Jaremina. 1083

Jabolka, kanadke, zlate parmene, se kupijo po najvišji dnevni ceni. Vpraša se pri restavraciji »Roža«, Maribor, Koroška 3. 1081

Dva hlapca, starejšega in mlajšega ter dekle sprejme Fr. Kramberger, Gočova št. 6, pošta Sv. Trojica v Slov. goricah. 1086

**Dobro blago,
zdravo blago,
mnogo blaga**

pridelate, če gnojite z

„Nitrofoskalam - Ruše“

Ozimnim žitom gnojite v jeseni pred setvijo 150-200 kg na 1 k. jutro.

Travnike gnojite z 1051

„apnenim dušikom“

v jeseni ali pozimi 150-200 kg na 1 k. jutro.

Zavarovanje proti požaru in za življenje ter nezgodo posreduje zastopstvo »Feniks«, agentura Pichler, Ptuj, Vošnjakova ul. 1055



Ustanovljena leta 1904.

Točna in solidna postrežba.

Kilne pase

trebušne obveze proti visečim trebuhom, potujočim ledylicam in znižanju želodca. Gumi-jeve nogavice in obveze za krčne žile. Umetne noge in roke, korzete, bergle, podloge za ploske noge, suspensorije in vse aparate proti telesnim poškodbam izdeluje staroznana tvrdka po zelo nizkih cenah.

Franc Podgoršek nasl. Franc Bela, ban-
dažist, Maribor, Slovenska ulica 2,
Pismena naročila se izvršujejo točno ter po-
šiljajo po povzetju. 479

Društva sv. Ane

(Marijanske kongregacije za žene) imajo zdaj edini in najboljši pripomoček v molitveniku:

Svela mati Ana.

Cene od 32 do 52 Din. — Pet različnih vezav

Tiskarna sv. Cirila, Maribor.

Povodom svojega

25

letnega

jubileja trgovine

priređim za prihodnjo

zimsko sezono

presenečeno ugodno

odprodajo blaga

samo solidne vrste.

Vsakemu se nudi priložnost, da si na-
bavi ugodno svoje

**zimске potrebšćine v
blagu.**

Splača se napraviti pot k

trgovski hiši

1039

Franc Kolerič, Apače

Kupujte v

1011

Trpinovcem Bazarju

v Mariboru, Veitrijska ulica 15,

ker tam je res dobro blago in poceni.

Denar naložite najboljše in najvarnejše pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

r. z. z n. z.

Ulica 10. oktobra

Najugodnejše obresti za vloge in posojila. Stanje hranilnih vlog
nad 62.000.000 dinarjev.

Za varnost hranilnih vlog jamči nad 3.000 članov, večinoma trdnih
kmetov in posestnikov, z vsem svojim premičnim in nepremičnim premo-
ženjem kar znaša v vrednosti več sto milijonov dinarjev.

Denar lahko vlagate po položnici. Pišite po nje!